

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦЬ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.080.
Банку Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не зворотимо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 -
Піврічно . . . . . 30.00 -
Річно . . . . . 60.00 -
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Строгий присуд у черновецькому процесі.

5-ОХ ОБВИНУВАЧЕНИХ ЗАСУДИЛИ НА 13 РОКІВ ВІЗНИЦІ.

Вчора покінчилася перед черновецьким воєнним судом розправа проти 6-ох українців, що висистали румунський національний гімн. В 6-ій годині пішов суд на нараду, а за годину предсідник проголосив такий присуд:

Студ. Володимира Годоряка, за порушення прилюдного спокою і ладу та за обиду національних почувань — на 5 літ в'язниці, 200.000 левів гривни, на 5-літню втрату громадянських прав та 2.000 левів коштів процесу.

Адв. конспієнта Степана Насадюка, за те саме — на 4 роки в'язниці, 20.000 левів гривни, 5 літне позбавлення громадянських прав і 2.000 левів коштів процесу.

Студ. Івана Григоровича — на 2 роки в'язниці, 10.000 левів гривни, 5-літнє позбавлення громадянських прав і 2.000 левів коштів.

Адв. конспієнта Дениса Квітковського — на 2 роки в'язниці, 20.000 левів гривни, 5-літнє позбавлення прав, і 2.000 левів коштів.

Приватного урядовця Івана Бучка — на 6 місяців в'язниці, 10.000 левів гривни, 5-літнє позбавлення прав і 500 левів коштів.

Студ. Ореста Зибачинського звільнено від вини й кари.

Хід процесу подаємо у цьому числі.

Совітська дійсність

в наслідженні совітського прем'єра.

Голова ради народних комісарів СРСР Молотов опублікував статтю на тему „Наші завдання з боротьби з троцькістами й іншими шкідниками, диверсантами і шпільонами“; є це друга частина статті про „шкідництво, диверсії і шпільонство японсько-німецько-троцькістських агентів“.

Стаття є інтерпретацією революції останнього пленуму центрального виконавчого комітету партії та двох промов Сталіна, виголошених на тому засіданні.

Молотов виразно стверджує, що більшовицькі провідні кадри не стоять на висоті своїх завдань, хоч від 1933. до 1936. р. число комуністів серед персоналу інженерів і техніків зросло з 9 на 24 прц., а в деяких царинах промислу навіть до 28 прц. Та багато керівників промислу занедбалось у своєму політичному розвитку й це doprowadило до того, що троцькісти й агенти

чужих держав впливали на господарських діячів.

Лік на ці браки бачить Молотов в критиці і самокритиці. Даліше Молотов нап'ятував злодійство й оббріхування людей, у чому брали участь і визначні партійні керівники. Господарський провід уважає, що за добір людей відповідає партійний провід; на нього він намагається звалити свої невдачі на шкідництво. Критика й самокритика також не дає бажаних вислідів, бо часто використовують її до особистих поракунків. Процеси троцькістів, не тільки не піднесли продукції, але ще її обнизили; Молотов признається, що „завдання дідати і переіграти капіталістичні краї в ділянці техніки не здійснено“. Також інші місця зі статті Молотова доказують, що в СРСР помітне обниження продукції і організаційний хаос.

Небезпечна нічна виправа

з погашеними світлами.

ТРИ БРИТАНСЬКІ ПАРОПЛАВИ ПРОБУЮТЬ ДІСТАТИСЯ ДО БІЛЬБАО.

Минулої ночі перед північчю виплило з французької пристані Сен Жан де Люз у напрямі Більбао 3 англійські пароплави з харчами. Вони пливуть з погашеними світлами; кожний має на чердаку одного пілота з Більбао, які прилетіли недавно до Сен Жан де Люз літаком (один з тих пілотів вернувся до Більбао на кораблі „Сівен Сі Спрей“); ті пілоти мають перепроводити ко-

раблі через мінові поля. Годину пізніше відчалив зі Сен Жан британський кружляк „Гуд“ — він ескортуватиме мабуть 3 пароплави до границі баскійських територіальних вод.

Ті кораблі мали причалити до Більбао коло 8. години рано. Якщо пощастить їм, значить блокада Більбао не є успішна.

Чи справді баскійські католики підтримують червоний уряд?

Вістка про переговори ген. Франка з басками викликала сенсацію, бо загально розповсюдженний погляд, що весь баскійський нарід, не зважаючи на глибоке привязання до католицизму, стоїть по боці червоних. Польська „Католицька Пресова Агенція“ квестіонує це, беручи під увагу виследи минулорічних виборів.

До згаданих виборів виступило у баскійських провінціях 13 партій, але лише 3 з них уявляють собою поважні політичні групи: католики, людський фронт і баскійські націоналісти. У виборах 1936. р. католики дістали 32 прц. голосів, людський фронт також 32 прц., націоналісти 36 прц., себто всі три групи є менше більше рівні щодо сили. З того виходило би, що 68 прц. басків католиків діляться на дві приблизно рівні частини: католицької партії, прихильної ген. Франкові та націоналістичної, що не має своїх представників

у автономному баскійському уряді, що підлягає валенсійському. Від коли від бельг. націоналістів відділилася ліва фракція „баскійської акції“, залишилися між ними самі католики. Між десятима членами уряду мають вони 4-ох представників, марксистів 3-ох, ліві республіканці 2-ох, крім того є там один „нейтральний націоналіст“.

Зате католицька партія не підтримує уряду з Більбао, тому він зовсім не має права промовляти в імені басків-католиків. У баскійських провінціях половина католиків орієнтується на Більбао, половина на Бургос, зате у Наварі католицька партія дістала при виборах з 1936. р. 67 прц. голосів, а націоналістична лишень 10 прц. Значить — коли візьмемо під увагу цілий баскійський нарід, між баскійськими католиками є не більше як 35 прц. прихильників автономного баскійського уряду з Більбао.

Нова книжка.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК:

ЗОЛОТА СКРИПКА

Нова збірка оповідань відомого письменника

Обсервація, нові теми,

гумор і дотеп

Можна дістати в Адміністрації „Діла“

Ціна 2 зол., поштова пересилка 30 сот.

ЖЕНЕВСЬКІ

ЧУТКИ.

Женева, 19. квітня 1937.

Колиб відомості, що кружляли минулого тижня в Женеві не зявилися в пресі оздоблені питайними знаками, то їх можна булоб уважати першоквітневими жартами. Спочатку поширилися чутки про арешт Сталіна, потім зявилися відомості про зближення між Німеччиною та СРСР, потім про помирення між правою і лівою Іспанією, про нову світову конференцію тощо. Звернути увагу на деякі з цих так званих татарських відомостей треба не лише з журналістичного обов'язку, а й тому, що деякі часописи, очевидно і політичні чинники занялися цими відомостями цілком поважно і це дуже характеристичне для сучасних політичних відносин Європи і для способу думання в деяких державах.

У „Журналь де Женев“ помістив головний редактор Жан Мартен передову затитуловану „Чи Москва наближується до Берліна?“ В ній він пише „Від кількох днів у Франції зростає занепокоєння: Чи не думає Німеччина про зближення зі Світами? Стара когорта, яка оточувала Республіку, змаліла: Польща еманципувалася, Югославія не хоче мати нічого спільного з Світами, Румунія поводить себе стримано, Бельгія нейтралізується. Чи віддалившись від старих приятелів через порозуміння з СРСР спостерігає Франція тепер, що і Сталін звертається тепер у бік Гітлера?“

Французьких прихильників союзу з СРСР обурює сам здогад такої можливості, яка зрештою дуже неімовірна, але треба переглянути симптоми такої можливості, гадає автор статті. До них належить та обставина, що московський диктатор систематично усуває всіх жидівських провідників, які грали першорядну роль в більшовицькій революції та моглиб перешкоджати порозумінню з Німеччиною. По друге Сталіна дуже непокоїть те, що Японія поліпшила свої відносини з Китаєм, щоб зосередити всі свої сили проти СРСР. Німеччині підозрілим видається те, що вона не зірвала ще рапальського порозуміння. Гітлер, розуміється, хотів краще порозумітися з Францією, ніж з СРСР, але Франція показує себе такою скептичною, що він одного дня може звернути свої погляди з заходу на схід. Окрім того на думку автора політика Гітлера і Сталіна має те спільне, що не вона збудована на засадах, а засади пристосовані до неї. „Інакше кажучи, „Філер“ не зважаючи на свою містичку є передовсім реалістом“. Автор гадає, що „зближення з Москвою буде одного дня дуже можливе“, але не тепер, бо „Гітлер збудував свою сучасну політику на цій містичці“. Дотогож він втягнув дуче до протикомуністичного походу і раптово зворотом у відносинах до СРСР він порушив би довіра до тривкості своїх плянів. „В цих обставинах ми схильні вірити спростуванням, що приходять з Берліна“.

Навести ці думки женецького денника було варто, щоб показати, як мало властиво розуміє

європейська преса саме ество відносин між Москвою і Європою. Відомості про зближення між Берліном і Москвою виникають вже не вперше. І нема сумніву, що тепер, як і раніше їх поширює Москва та її агенти в Європі, щоб збільшувати московські впливи на французький уряд, переляканий примарою цілковитої ізоляції на європейській суходолі. Одним з доказів цього може бути повідомлення паризького кореспондента „Журналь де Женев“, також із питанним знаком, про те, що французький уряд має післати до СРСР військову місію з якихсь 30 старшин. Це мало б статися в зв'язку з триаким зростом значіння військового чинника в СРСР та мало б на меті з'ясувати сучасне становище в Москві та погляди провідників совітської армії. Кореспондент висловлює побоювання, що висилка військової французької місії до Москви могла б бути приготуванням до мілітарного союзу, який міг би мати особливо небезпечні наслідки з огляду на роль, яку відіграють комуністи при режимі „людового фронту“. Виправдані мілітарний союз із Москвою, який не лишився би без дуже відомого впливу на франко-англійські відносини, намагаються франц. комуністи необхідністю попередити ним адоганді німецько-московське зближення. Ці маневри Москви та її агентів у Франції, а почасти і в цілій Європі взагалі, можуть мати деякий успіх лише тому, що більшовизм у Європі все ще знають з близька. В Європі все ще дуже поширена думка, що коли більшовизм у його теперішній формі зникне, то ніяких засадничих протиріччя між СРСР та національними державами Європи не буде. Тимчасом, якби московська влада перейшла від комуністичної партійної олі-

гархії до військової диктатури, то в СРСР та його відносинах до Європи аластиво нічого не змінилось би. „Містика Гітлера“ випливає зовсім не з мілітарних потреб німецької політики, а політика ця випливає з національних конченостей німецької нації, які не можна міняти так само, як „генеральної лінії“ сталінської чи ворошилінської політики. І саме національні категорії німецької думки провадять до пізнання, що більшовизм є лише формою московського імперіалізму засадничо ворожого нормального розвиткові цілої Європи і в першій мірі самої Німеччини, великої держави, будучина якої лежить безумовно передовсім на Сході, який винищує Московщина.

До заходів Англії помирити ворожі табори в Іспанії „Журналь де Женев“ ставиться дуже скептично. Англійське твердження, що дев'ять десятих іспанців хоча мати „нейтральний режим“, вважає він ні на чім не основане, а наскрізь фантастичним вважає він пропозицію лівого „Дейлі Геральд“ поставити на чолі цього „нейтрального“ уряду генерала Мінуя. Але той „Журналь де Женев“ не щадить від часу до часу добрих порад генералові Франкові порозумітися з басками та каталонцями пообіцявши їм широку національну автономію. Але на жаль порозумітися аластиво нема з ким: і в Більбао і в Барселоні ширяться московські агенти, що дістають „добровольців“ та зброю з Франції. Зв'язавши свій національний рух з більшовизмом каталонці і баски зробили справу його неактуальною.

Таксамо неактуальні і всі спроби господарської відбудови Європи, до нової світової конференції включно, як довго Москва має на них вплив.

М. Дашко.

Наскільки можлива санація „Народного Дому“ у Львові?

(Продовження.)

СУБВЕНЦІЇ.

Дальшою причиною катастрофи була нечуванна розтрата на субвенціонування всіх ефемерних фікцій, як „Рускої Аграрної Партії“, „Розумного Союзу“ і т. п. Один із атташе нім. і певно найкраще поінформований т. зв. староруських дієчів оповідає мені, що сам „Розумний Союз“ мав коштувати Н. Дому коло 200.000 зол. Кілько на ті цілі в дійсності майна Н. Дому розрачено, годі покищо означити, бо субвенції виплачувались під всякими виглядами, а в книгах Н. Дому записані ще по нинішній день довгі черги т. зв. зворотних позичок та субсидій, виданих різними особам правним та фізичним на суму понад 43.000 зол., в більшості зовсім нестягнаних, які як зайвий рахунковий баласт треба буде відписати. Ще в 1935 р., коли фінансова катастрофа Н. Дому була стверджена і немовчуча, виплатою на субвенції 15.855 зол.

Одню з форм субвенцій були теж дарові помешкання, що доходили до суми 36.000 зол. річно, до яких Н. Дому повинен би був ще доплачувати коло 10.000 зол. податків. Дарові помешкання ділились на дві категорії, а саме на безоглядно дарові, за які установи з роду нічого не платили, і на ті, які, що правда, мали платити позирковий умовлений чинш, але його їм зраховували при кінці року відписували — а міру виказаної в даній році діяльності супроти п. комісара. Неправильних обтяжувало вправді чиншами, але тільки в одному випадку прийшло за управу п. Бачинського супроти видко дуже непомірних „Руських Дім“ з того титулу до скарги. Залежності інших руських установ, оскільки не були відписані, є теж адекватна заданим, бо скаргити можна залежний чинш лише за останні три роки; тимчасом деякі сягають навіть 8 літ! З українських установ, нечисленно приписаних у Народнім Домі, ні одна не користалася з чиншових пінь і з чиншом не залагала.

ЯК СТЫГАНО ЗАЛЕГЛІ ЧИНШІ.

Не краще було й зі стяганням залежних чиншів від чужинців, у першій мірі жидів, що вишмагали крамничий людок. І так п. Калісман, що розсіяв на просторі двох вулиць і роками управління „суб'єкторський промисл“, вніс зверх 56.000 зол., забезпечених, що правда, на його реальності, не вважаючи на відкадаються терміни, неможливіх до виклекування, п. Гаванер вніс кругло 10.000 зол. і т. д., а загальною сумою чиншових залежностей по кінець 1935 р. дійшла до 173.000 зол. Стягальність тих залежностей оцінюється на 25%. Для порядку слід зазначити, що між чиншовими за-

лежностями є і претензії до СС. Васильюнок за державу реальності при вул. Зближенчик 30, і то на суму 35.000 зол. Ця претензія, а винятковою енергією скаржована п. Бачинським, є, як упевняють правники, певна до виграння; але СС. Васильюнок протиставляв їй свою претензію: звороту кількадесят тисяч, вложений у ремонт державної реальності.

Не дивно, що при такій ліберальній господарії Народного Дому а. р. 1935 з теоретичного річного впливу за коміріє 150.000 зол., а разом з наймом обох саль 197.000 зол., ефективно заінкасовано лише 75.000 зол. Справедливість каже відмітити, що на такий слабкий вислід інкаса вплинула теж обставина, що в 1935 році без вини управу стояли порожню помешкання чиншової вартості коло 33.000 зол.

КОШТИ АДМІНІСТРАЦІЇ, БУРСА, БІБЛІОТЕКА І МУЗЕЙ.

Супроти представлених вище доказів щедрості п. Бачинського нікого не адрнує, що й кошт адміністрації Н. Дому був відповізно високий. В 1929 р. був він кругло 76.000 зол. або 33,6% доходів бруто. В пізніших добах, правда, кошти адміністрації поступово спадзюють, але все ще в 1935 р. доходять до 37.000 зол. або 17,2% доходів бруто.

Не менше розтрата велася бурса (і долучене до неї т. зв. „Общескітє“), що в 1935 р. коштувала разом з коштам дарового приміщення 19.691 зол., а персональні видатки на цілий штаб виконанців та управу кулії були 680 зол. місячно. (Цього року має бурса лише 38 питомців).

Зате зі админістраціям треба піднести, що на бібліотеку і музей, яких удержання є чи не найголовнішим статутним обов'язком Н. Дому, видано готинкою всього 2.537 зол. річно, причому обі ті установи обслуговує один управитель (доцент петроградського університету!) та один воячий. Нічого дивного, що одним з перших актів нової управу було призначення бібліотечі скромної дотації з 5%-ого фонду у висоті 50 зол. місячно на найкращіші дрібні видатки, в першу чергу на оправу книжок.

Так представляється в зовсім грубих нарисах система й окований бізнес господарки останнього комісара. Ще раз заважую, що наведені дані оперті на досюгочинні рахунки яких вислдах, оскільки ще не закінчених, тому й мають лише ілюстраційний та орієнтаційний характер.

ВИГЛЯДИ САНАЦІЇ.

А тепер постає коротко представити вигляди санації майна Н. Дому та що в цій справі вже зроблено.

За два золоті цілий місяць

Станіслав Рикер

фріз'єрський мистець

ул. Валова 11.

поручає вибавний мистецький і жіночий салон. Адамант на голених 2 — зол. Тримина оцінюється на 1 лінійа 7 зол. — Малий 30 сот. — Вода оцінюється з миття тільки зол. 1'30. — Брови та вій 80 сот. 2—2

На аступі мушу зазначити, що вибір адміністрації був дуже щасливий. Проф. Вельпель, людина тверда і посадовна, є знаменитим фахівцем не лише в технічних, але й фінансово-господарських справах; у таких справах, а яких з природи річ менше орієнтується, умів все підшукати відповідних дорадників. В досюгочинній діяльності умів завжди погодити інтереси своїх мандантів, себто Уряду і Державного Банку Крайового Господарства, а інтересами адміністрованої установи. Можливо корисну санацію й вважає пунктом своєї амбіції. Не дивно, що між ним і Тимчасовим Виділом навчальних закладів, оперті на основах довголітньої співпраці. Обставина ця осолоджує гірку пігулку, якою є поручення управу нашого національного майна чужій людині.

Нова управа мусіла зайнятися з одної сторони біжучими зобов'язаннями, з другої приготувати план санації майна на дальшу мету. Вислідом праць першої категорії є вже частина ліквідації дарових, піньових та дощ порожних мешкань, упорядкування адміністрації львівських нерухоностей та ліса в Білці, обмеження видатків на управу бурси та частинний ремонт помешкань. Детальніший розгляд усіх цих чинностей з пошукених з ними трудностей займає би значно багато місця і є зовсім зайвий та зрозумілий зрештою кожному, хто адмініструє подібні об'єкти. Доведення до повної реституції вимагатиме, річ самоозрозуміла, ще довгого часу, та всеж таки доходи з реальностей збільшуватимуться з кожним місцем і вже під цю пору є на 700 зол. місячно більше, як у хвилинні переходу Н. Дому під нову управу. На основі реферату уступившого члена Тимчасового Виділу д-ра Храпливого удалося в контракті держави фільварку Білка-Костеня, заключеній п. Бачинським, але ще не затвердженій, збільшити в порівнянні з первісним начерком контракту доходи з аренди цього майна на мінімумом 1.000 зол. річно.

ОСТАННІЙ ВИЧИН ОСТАННЬОГО КОМІСАРА.

Управління загальної адміністрації Народного Дому стрінуло несподівані перешкоди, спричинені останнім комісаром, що в стані (це ще не устійнено: фактично, чи щойно наміреною) діяти законтрактував у березні 1936 р. увесь персонал Управу, азокжений з 5 осіб, на 7 літ, усталоючи управителів канцелярії платно по 400 зол. замість давніших 300 зол. місячно. Якби були мотиви цієї стабілізації, може однією в своїм роді на цілу державу, годі збагнути. Не знати, чи уступаючому комісареві йшло про светрифікацію його системи правління, чи про спричинення труднощів новій Управі. Коли ще зовсім зрозуміла була би стабілізація службовців, що всю свою екзистенцію зв'язали з установою та виказали супроти неї деякі заслуги, то вже зовсім зловба була стабілізація управителів канцелярії, вишого державного урядовця на емеритурі, людини матеріально незалежної, старої і хоронитої, на яку, слушно чи неслушно, опіян (в першій мірі добре поінформованих „староруських“ кругів) вказувався як на співвинного у доведенні майна Н. Дому до стану нинішньої руїни. Щонайменше дивним видається теж стабілізація в установі, доведеній до банкруцтва, нижчого канцелярійного персоналу, до своєї роботи не все відповідно кваліфікованого (впр. функції помічного бухгалтера сповниє м-р філософії, що до 1936 р. сповняв функції виконника в бурсі).

Результати цієї петрифікації показались вже в перших місяцях урядування нової управу дуже фатальні. Збільшення канцелярійних чинностей, спричинених переведенням санації та асистую провірній комісії від Воеводства зборбувало би в цілості нечислений по суті персонал Народного Дому, оскільки би він був на 100% працездатний. Тимчасом управителі канцелярії місяцями перебував у шпиталі, а так само одна зі службовчик, особа арештована дуже совісна, часто западає на адораво (зона готова уступити своє місце видатнішій силі, одначе за розв'язання умови домагається кількатисячної відплати). На ділі всю відповідальність

роботу тягне секретар, що майже днює і ночує в бюро.

Справу розв'язання фатальних контрактів представляли вже і адміністратор, і члени Тимчасового Вислуду дладі, яка, може і прихильно до справи настроєна, не може заважитись на рішучий крок з огляду на можливі судові консеквенції.

Щоб уже остаточно з особою п. Бачинського закінчити, значить, що він по своїм відході пізнав Народній Дім ще за додаткову виплату понад 6.000 зол. з відсотками, як доповнення заінкасованих ним денних дієт за весь час урядування.

Инж. Юліан Мудрак.
(Докінчення буде).

Резолюції Загальних Зборів „Маслосоюзу“.

Цьогорічні Загальні Збори „Маслосоюзу“ були такі ділові, що дійсно imponували кожному, хто мав нагоду бути присутнім на них. Делегати з гордістю і захопленням вислухали річезового звіту дир. А. Палія, що бадьорим тоном підкреслював великий розмах сильної краєвої централі молочної кооперації в її праці й дальшій розбудові. Не диво теж, що зі слів делегатів-промисловців, головно селян, пробивався оптимістичний настрій та велике довіря до проводу „Маслосоюзу“. Свої побажання висловлювали делегати у формі коротких резолюцій, що їх Збори прийняли одногласно. Ось текст тих резолюцій:

I. Представники молочної кооперації, зібрані на XXV. Загальних Зборах у тридцятий рік діяльності К. М. С. „Маслосоюзу“, як централі української молочної кооперації, з задоволенням стверджують дальшу розбудову та матеріальне зміцнення своєї централі. Загальні Збори підкреслюють, що з розбудовою Централі зростає і закріплюється ціла українська молочної кооперація, що об'єднує широкий загаль українського хліборобського населення, працюючи з успіхом над піднесенням його добробуту.

II. Загальні Збори заявляють, що українська кооперація виконує всі постанови, що на неї накладає закон: Українська кооперація часто серед труднощів і перепон виконує вимоги, що ведуть до поправки продукції, бо це є питанням її життя й розвитку та добробуту об'єднаного нею населення. Рівночасно з цим українська кооперація має право вимагати, щоб ці законні вимоги рівноправно ставлено до всіх молочної підприємств. На це Загальні Збори звертають увагу і просять РСУК, щоб він компетентним чинником представив це нерівномірне трактування, що мусить викликати зрозуміле огорчення серед населення.

III. 1.) Загальні Збори визнають управні органи поробити заходи, щоб кошти виробництва були обмежені до обов'язуючих норм. Тому треба далі сильно поглиблювати праці в господарсько-господарській діяльності, засоблювати доставців у потрібну кількість паші для прогодування коров, постійно поширювати площу для уприви пашинних рослин, приєднувати нових членів та всіма способами запобігати наглому заломанню продукції молока, як це було з кішчем минулого року.

2.) Для постійного нормування і регулювання коштів виробництва управні органи обов'язані що місяця переводити точні калькуляції і життєво до всякої зміни продукції пристосовувати зміну коштів.

У великому зрозумінню ваги нашої молочної кооперації для добробуту села мусимо на випадок тимчасової конюнктури переверсти дальші ошадности у коштах виробництва, хочби це мало відбуватись коштом дарового перевозу сметани зі збірень усіма членами по черзі.

3.) Загальні Збори стверджують, що, попри нормальні податки, державні і самоуправні та попри льокальне добровільно-примусове оподаткування, поважно впливають на виробничі кошти ті суспільні чинитби, що їх РМ. мусять платити за кружлівкарів, або довожчиків сметани, які не є в ніякому службовому відношенні до РМ.

Тому представники РМ. у краю звертаються до РСУК з проханням поробити заходи у компетентних чинників, щоб зновелізувати існуючий дотепер розпорядок, що передбачує цей примус обезпечення кружлівкарів і довожчиків.

IV. 1.) Загальні Збори заявляють в імені 170.000 зорганізованих в українській молочної кооперації селян, що дорожать своєю добровільною молочної організацією та будуть постійно боронити своїх слушних прав. У цьому становищі молочної кооперація рахує на всесторонню підтримку загалу.

2.) Загальні Збори стверджують, що обіцяний для наших молочарень інвестиційний кредит, досі що не орухомлений, хоч і цей обіцяний кредит не стоїть у такому відношенні, як цього вимагають господарські інтереси в порівнянні з іншими молочної підприємствами.

Загальні Збори просять Провід РСУК, щоб поробив заходи у відповідних чинників для скорого здійснення тих кредитів у висоті, що відповідала б дійсним потребам української молочної операції. Коли виявиться, що в скорому часі не дістанемо цього кредиту, визнаємо всі Р. Молочарні до винятково інтенсивної збірки власних фондів, щоб ми могли відповісти всім вимогам молочної закону.

V. Загальні Збори представників молочної кооперації стверджують, що в часі, ко-

ГНУТІ МЕБЛІ БЮРОВІ, ГОРОДОВІ

Комплетна обстановка бюр і пансіонів.

Великий вибір. — Ціни фабричні.

Коневич Львів, Баторія 12.
Тел. 278-00.

ли українська молочної кооперація зі своєю Централею на чолі дала доказ, що в діяльній організації доставки молока і засоблення ним міського населення виявляється з користю для продуцента і для консумента, вона не дістала підтримки на розбудову цієї діяльності. Зате, зрозуміли плани організації нової апровізаційної молочної у Львові майже в цілості за позичені гроші, з поминенням існуючої української хліборобської організації.

Загальні Збори звертаються з проханням до РСУК і Львівської Хліборобської Палати зняти відповідний кредит для міської молочної „Маслосоюзу“.

VI. Ревізійний Союз Українських Кооперативів у Львові, Маслосоюз, і Краєве Товариство „Сільський Господар“ у Львові подбають у міродатних чинників, щоб парцеляцію на західних українських землях переведжено так, щоб відповідно брати на увагу інтереси українського села, вважаючи, що це є основною умовиною для успішного розвитку українського молочної.

Жертви бомб.

Національна артилерія вчора знову збомбардувала Мадрид, убиваючи 8 осіб і раничи 45 — з того 14 дуже важко. Баскійська радіостанція з Бургосу потверджує, що від національних латунських бомб вилетів у повітря склад муніції у Кре-те Угала.

БОІ

Національне командування повідомляє: На арагонському фронті національні війська відбили з втратами наступ червоних під Селядас. На біскайському фронті національні війська дальше йдуть вперед долиною Арамайони. Вони заняли: Ібарра, Барагел, Барадеца, Санта Агіла та кілька гір. На південному фронті під Пеннаросею червоні потерпіли прикру невдачу: лише на одному відтинку Сієрраграна полягло їх 300.

Комунікат ради оборони Мадриду подає, що вчора не сталося на фронті нічого важного.

Трівога на французьких біржах.

Французька публична опінія затрівожена знижковою тенденцією на париській біржі що помітна вже від місяця. Ця тенденція проявилась зокрема останніми днями, обіймаючи не тільки французькі цінні папери, але і заграничні, зокрема французькі ренти. Теперішня фінансова ситуація має бути вияснена на найближчому засіданні фінансової комісії парламенту.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

У СВІТЛІ „ПРОПАМ'ЯТНОЇ КНИГИ“.

(Докінчення).

ДРУГА ДОБА УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Вже на основі того, що тут подане в дуже загальній формі, бачимо, що перших 40 років існування й діяння У. Н. Союзу в Америці становить для себе одну добу: добу пошукувань, спроб, угруповання світогляду, ковання з найрізніших частин одного матеріалу одного родного національного організму, творення фізіономії української раси. За цей перший період стала ця раса помітна, коли вона витискає своє відмінне обличчя на новому американсько-українському поколінні. Межа між одною і другою добою зовсім очевидна: „Дотепер заважували в американському житті ті, що вийшли з української землі“. Це були ті, про яких мізерне свято Шевченка десь там у якійсь незаметній місцевості, чи про перше українське віче широко розписувалася „Свобода“, як про великий осіг. „А тепер приходить ствердити, що вже зачалася друга доба, в якій з природи річні рішальним чинником буде нове наше покоління — тут уроджене й виховане“ (стор. 175). Тепер описує „Свобода“ Шевченкове свято, уладжене не тільки в кожній місцевості, де осіла хочби жмінка українців, але обговорює без особливого здивування, як щось самозро-

зуміле, Шевченкове свято в Нью Йорку в найбільшому місті на світі; свято, що відбувається в найгарнішій концертній залі на Бродвеї, з 3-ма сотками членів хору, зложеного з українців та українців, уроджених в Америці. Тепер має нагоду та сама „Свобода“ реєструвати не тільки звичайне українське віче, але маніфестацію 20-тисячної української маси на вулицях найбільших американських міст проти поневолення України.

Українська імміграція не тратить віри у свою національну силу, підтримуючи її зрештою старою римською приповідкою, зановою в Горация: „Ті, що мандрують за море, змінюють підсоння, а не душу“. Є вигляди, що душі, своєї рідної української душі не витратять потімки „тих сміливих середньовічних мореплавців, що у спілці з своїми норманськими побратимами відкривали Америку і перед Христофором Колумбом, і перед славними „Мандрівниками Братами“ і перед Ляфеттами, Косцюшками, Пуласькими та Стюбенами.“¹⁾ Своєю зростаючою чисельністю вони будуть творити національно-свідомий моволіт, що стане одним з багатьох дороговказних каменів, зведених „з ріжних країв“, а з тих каменів має бути зведена нова Америка, ця чудова вежа, як про це висловився у 1924 р. б. кандидат на президента Зл.Держав, Джон Дейвіс. А з тієї вежі у слушну годину впаде оживляюче світло на нашу Україну.

¹⁾ На основі праці д-ра Олександра Сушка: „Американизация й українизация“, стор. 412—410.

їну.Свою розвідку „The Ukrainians“²⁾кінчить Ст. Шумейко цитатом з „Ukrainian Weekly“ (тижневик для укр. молоді, що його видає У. Н. Союз), де каже, що молоді пам'ятає на все добре, що українці мають від Америки, що молоді не має претенсій на самі привілеї без обов'язків і без відповідальності; завданням українського громадянина не є „робити гроші“, але розбудова Америки. Але одночасно американська молоді українського походження прямує до здійснення старої мрії цього століття: уладити українське життя згідно з національними ідеалами.

²⁾ Дуже цінна праця (стор. 460—496) особливо для такої молоді, що ще не опанувала яксь української мови, або таки для самих американців. Тут подана ціла українська історія від найдавніших до наших часів, огляд української літератури, релігії й загальної досягнення українського духа.

Друга незвичайно цінна праця в тім книжці по англійськи — це розвідка Степана Мамтура п. а. „Ukrainian culture change“ (переміна української культури) як природний хід справи серед українців в Америці (стор. 498—519).

ПОПРАВКИ.

Прохасмо справити такі друкарські помилки: у 5-му фейлстоні (ч. „Діла“ 83) подано у середній шпальті, що по розколі У. Н. Союзу створився „теперішній Український Союз“ і Провідниця; має бути: „Український Робітничий Союз“ і Провідниця. — В ч. 89 „Діла“, у 9-му фейлстоні, названий у першій шпальті (3 рядок) „Олекса Ревюк“; має бути: **Омельян Ревюк**.

В 70-ліття Товариства „Просвіта“.

І. СПІЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ УСТАНОВ І ПРЕСИ.

На заклик наших сесійорів і найстарших членів Просвіти: о. шамб. Михайла Цегельського, радн. Ізидора Громницького, д-ра Антона Горбачевського і д-ра Костя Левицького, зішлись 21. ч. м. в салі засідань Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ у Львові дуже численно представники наших центральних установ і преси на спільне засідання в справі ювілею Матері наших товариств з приводу її 70-ліття. Засідання відкрив короткою промовою д-р А. Горбачевський, вказавши на ту велику і важку роль, що її відіграла і відіграє у нас „Просвіта“. Секретар Т-ва М. Дужий відчитав описи високопатріотичне і багаторе письмо від о. шамб. М. Цегельського з Камірки Струмилової, в якому він повідомляє, що з приводу лихого стану здоров'я не може прибути на зібрання. Це письмо прийняли приймні гучними оплесками.

З черги на внесення дир. О. Терлецького вибрано президію засідання в особах: о. мітр. О. Базюк (як представник Митрополичого Ординаріату), д-р А. Горбачевський, д-р К. Левицький і дир. Константина Малицька, та секретарів — д-ра Івана Гизу і Микола Дужого.

Після того през. д-р К. Левицький виголосив короткий реферат у справі зорганізування в 1938 р. ювілею Т-ва „Просвіти“ та запропонував, щоб усі приймні представники центральних установ і запрошені гості проголосили себе Ширшим Ювілейним Комітетом. Цю пропозицію зібрання прийняли одностайно. У висліді вибрано почесний Ювілейний Комітет, Президію Ширшого Ювілейного Комітету, Діловий Комітет і Комітет Конгресовий.

З черги оскр. М. Дужий відчитав проект ювілейної відозви до українського народу, яку зібрання теж одобрив. Рішено що відозву поістити під Провідну неділю в усіх українській національній пресі.

На закінчення зібрання зібрав голос голови Т-ва д-р І. Брик, що подякував представникам товариств і преси за участь у спільному зібранні та висловив надію, що цей ювілей випаде з кожного погляду величаво, як на це собі й заслужила „Просвіта“.

Під увагу в'язням і заточенцям.

Буду обідаючи в'язниці цього року в часі Великодніх Свят у такому порядку: 1. 2. і 3. V. ч. р. Св. Хрест, 4. Ченстохова, 5. і 6. Люблінський, 7. Катанці, 8. і 9. Цешин, 10. Я 11. Вісній, 12. і 13. Ясло, 14. 15. і 16. Тарнів, 17. і 18. Равіч, 19. і 20. Вронкі, 21. і 22. Короново, 23. і 24. Фордон, 25. і 26. Грудзьонда, 28. Пюцк, 29. і 30. Серада, 31. V. і 1. VI. Варшава-Мокотів, 2. і 3. Ломжа, 4. 5. Седльце, 7. Я 8. Володимир Вол. Поданих дат буду придержуватися точно, хіба, що повищий плян змінює Міністерство Справедливості.

Українцям заточенцям околиць поданих місцевостей радо буду нести всякі послуги релігійні в означених днях, якщо порозуміються зі мною передтим або через висилку листа на адресу даної в'язниці з зазначенням, що лист призначений для мене. Евентуально прошу слати листи на адресу: Львів, вул. Петра Скарги ч. 2. Монастир ОО. Студитів.

Всіх своїх Парохій дуже прошу робити — де це тільки можливе — проби хору, щоб богослуження випали якнайторжественніше.

о. Д-р Осип Кладочний.

Львів, 23. IV. 1937.

Політичний процес у Чернівцях.

ХІД ДВОДЕННОЇ РОЗПРАВИ ПРОТИ 6-ОХ УКРАЇНЦІВ ПЕРЕД ВОЄННИМ СУДОМ.

Як нашим читачам уже відомо, в понеділок 19. ч. м. сталося перед воєнним судом шістьох молодих українців за висвітлення румунського гімну на Шевченківському Святі у Чернівцях 25. березня ч. р. На це репрезентативне Шевченківське Свято румунська влада дала дозвіл під умовиною, що хор мусить відспівати румунський королівський гімн. І коли під натиском владі хор почав співати румунський національний гімн, на салі розляглись свисти і привази стали виходити зі салі.

ЛАВА ПІДСУДНИХ ТА ОБОРОНЦІ.

Отже на лаві підсудних засіли: 1) Володимир Тодорюк, студ. II. року прав; 2) Степан Насадюк, адвокатський конціпієнт; 3) Іван Григорович, студ. I. р. фіз.; 4) Денис Квітковський, адвокатський конціпієнт; 5) Іван Бучко, приватний урядовець та 6) Орест Зибачинський, студент Торговельної Академії у Празі та адміністратор журналу „Самостійність“. Оборони підсудних піднялось 5-ох молодих українських адвокатів та чотирьох найкращих румунських адвокатів. І так підс. В. Тодорюка оборонили адвокати: д-р Василь Якубович і д-р Траян Поповіч; підс. Ст. Насадюка — адв. д-р Ярослав Петрук і адв. д-р О. Скалат; підс. Ів. Григоровича — адв. д-р Е. Масікевич і полк. Нямцу; підс. О. Зибачинського — адв. д-р Володимир Костишук і адв. д-р Георг Поповіч; підс. І. Бучка — адв. д-р Амрозій Вусик і підс. Д. Квітковського — адв. д-р А. Вусик і адв. д-р О. Скалат.

Предсідником трибуналу воєнного суду був полк. Теодореску; як ватаги засідали: майори: Туртуряну і Когалыцеску та два представники військовості: Бурія та Косара. Підсудних обвинувачував перший королівський комісар майор Бурада. Прокуратор притягнув підсудних до відповідальності за „зневагу румунської нації“ і за провинку проти прилюдної безпеки (по думці ст. 215 румунського кримінального закону і закону Марческу).

ВЕЛИКЕ ЗАШКАВЛЕННЯ І ПОСТАВА ПІДСУДНИХ.

Цей процес викликав велике зацікавлення не лише між українським, але і румунським

громадянством. Тому перед судовим будинком та на салі розправ було повно публіки: інтелігентів, селян і робітників. Підсудні були веселі і бадьорі.

ДОМАГАННЯ ОБОРОНИ ВІДЛОЖИТИ ПРОЦЕС.

Після стягнення генералів від підсудних, адвокати: д-р Георг Поповіч і полк. Нямцу заявили в імені лави оборонців, що акт обвинувачення доручено їм щойно перед двома днями і тому домагались відложити процес на короткий час, щоб оборонці могли основно перестудіювати судові акти. Далі оборонці зголосили внески, щоб трибунал допустив нових свідків. Прок. Бурада спротивився цим внескам і трибунал по нараді відкинув внески оборонців.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

По відчитанні акту обвинувачення перший зізнавався підс. В. Тодорюк. Заявив, що дня 24. березня ч. р. був у „Народнім Домі“ і там купив у підс. Насадюка білет на концерт. Підс. Насадюк радив йому вийти негайно зі салі, якщо на святі почали свистати. Перед самим концертом підсудний пішов до ложі т-ва „Залізник“, залишив плащ і капелюх і зішшов на долину до салі. Підчас співання румунського гімну почув тихий свист. Тоді сам з власної спонуки свиснув дівці на знак протесту проти співання румунської пісні на українським національним святі. Предсідник підкреслює, що тут не йшло про румунську пісню, тільки про королівський гімн. Далі підсудний зізнав, що негайно після того, вийшов зі салі на місто, стрінувся з адв. Квітковським, оповів йому про все і просив його, щоб він піднявся оборони підсудного, бо чергового дня хотів сам зголоситися до поліції. Однак до цього не дійшло, бо поліція арештувала його чергового дня підчас обіду.

Підс. Насадюк, на питання, чому організував усе те — відповів, що з власної ініціативи, щоб свистом запротестувати проти співання королівського гімну. Мав теж намір свистати, але в останній хвилині роздумався і хотів навіть відтягнути від цього підс. Тодорюка, однак на салі не застав його. Прок. Бурада пригадав підс. Насадюкові його зізнання на поліції і

Вживайте до печива

лише доброї якості дрімдженого порошку до печива, ванілінового цукру, сучасного цукру, малинового, ананасового то цитринового

Кооперативи „ПЛАСТ“

в свідстві, що відіграють від його зізнань на розправі. Підсудний вияснив, що він був морально і фізично приневолений скласти такі зізнання.

Предсідник: Чи жалуете, що ви свистали?

Підс. Насадюк: Я не свистав.

Предсідник до підс. Тодорюка: Чи жалуете, що ви свистали?

Підс. Тодорюк: Ні! Не жалую.

Прокуратор до підс. Насадюка: Бачите, поставив Тодорюка куди гарніша, він говорить отверто.

Обор. д-р Скалат: Пане предсіднику, чи підсудний повинен говорити правду, чи не правду? Прокуратор до оборонця: Ми не можемо одобрювати вашої теорії. І підсудний і свідок обов'язаний говорити правду. Далі підс. Насадюк відкликав свої зізнання, аложені у свідстві і відтягнув підсудних Бучка та Григоровича, яких обтяжив у свідстві.

По обідній перерві зізнавали далші підсудні, підкреслюючи, що не мають нічого спільного з цією демонстрацією. Предсідник до підс. Григоровича: Чи ви осуджуєте цю демонстрацію? Підс. Григорович: Так. Предсідник: Чому осуджуєте цей випадок? Чи може з патріотичних спонук? Підс. Григорович: Ні! Лише з того мотиву, що він може потягнути за собою погані наслідки для української меншості.

Всі три інші підсудні не відповідали на подібні питання.

СВІДКИ ПІД ОХОРОНОЮ „СІГУРАНЦІ“.

З черги зізнавали два свідки українці Ярем Пігуляк та Адриян Когут і обтяжували підсудних. І так св. Пігуляк, як пише червоноцеський „Таблет“ з 21. ч. м. ч. 50, зізнав, що підс. Квітковський кілька хвилин по демонстрації сидів у ложі. Знову св. Когут — читаємо там далі — зізнав, що підс. Квітковський був на салі підчас демонстрації. Свідок бачив теж, як підс. Тодорюк свистав. Свідки: Остафчук і Гуменюк, оба поліційні агенти, зізнавали про хід самої демонстрації.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ

У візиторок 20. ч. м. промовляли вже: прокуратор та оборонці. Отже майор Бурада обговорив провинку кожного підсудного і заявив, що демонстрація на концерті була заздалегідь підготована. Домагався строгого присуду для всіх підсудних.

ЗРІСТ НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ТЕЧІ.

З черги виголосив промову перший обор. д-р Траян Поповіч підкреслюючи, що тепер у всій країні слідий зріст націоналістичної течії. Випадок на концерті назвав відрухом молоді проти старшого консервативного громадянства. Т-во „Залізник“ це для української молоді менше-більше така сама організація, як теперішня організація „Все для Батьківщини“ і колишня румунська „Залізна Гвардія“.

Обор. В. Якубович подав коротку аналіз особовості підс. Тодорюка. Описав промову обор. полк. Нямцу, румун, родом зі Семигороду. Оборонець засував жакливе Положення буквинських українців під румунською владою. Вияснив, що демонстрація на концерті була звернена не проти румунської нації, але проти існуючого режиму. Пригадав, що семигородські румуни дійсно терпіли під мадярським гнетом, але маляри ніколи не домагались, щоб румуни співали на своїх святах їхній гімн. Тому молоді українці мали повне право бути обурені.

Обор. Масікевич вказував у своїй промові, що підсудні Григорович і Бучко стали перед судом завдяки зізнанням Насадюка, який обтяжив їх на поліції. Насадюк відкликав тепер перед судом усі свої зізнання, тому оба його клієнти повинні вийти на волю.

Вкінці промовляв ще адв. Вусик, обор. підс. Бучка.

По перерві на обід промовляли ще оборонці: д-р Скалат, д-р Георг Поповіч і д-р Петрук, які відкликувались до трибуналу у справі лагідного виміру кари для підсудних.

В год. 6-ій ввечері трибунал пішов на нараду і за годину предсідник оголосив присуд, що його позали ми на першій сторінці „Діла“

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Фраза чи дієсність?

(З ПРИВОДУ СТАТТІ Д-РА Ю. ГІРНЯКА.)

У вчорашньому „Ділі“ надрукована була стаття д-ра Ю. Гіряка п. н. „Фрази та дієсність гасла „Свій до свого“, з підзаголовком: „Чи можлива в нас поважна реалізація економічної самовистарчальності у щоденному житті?“, та зі слушною заміткою Редакції про застереження дискусійного характеру статті.

Можна сперечатись про доцільність з виховного пункту того, щоби прилюдно в масовій газеті, ослаблювати ударну силу гасла „Свій до свого по своє“, зате годі не признати, що це гасло зустрічає покісно в можливості його реалізації поважні труднощі. Ці труднощі дотичать повної його реалізації, бо відомо, що у рідному виробництві маса ділянок лежить ще облогом і що ця обставина примушує навіть фанатичного господарського патріота засоблюватись часто чужими виробами, відомо теж, що українська торговельна мережа у густоті і бранжовості далеко ще недосконала і що це примушує тогож найбільшого патріота користуватись послугами чужого купця. Також якість, скромність сортименту, ціна, фаховість обслуги, тощо, примушує нерідко покупця (не вважаючи на найкраще його бажання) спроневеритись тут і там гаслові „Свій до свого по своє“.

Так, але чейже ніхто не вимагає від українського громадянина, щоб він ходив в одязі зі сільського полотна, тому, що в нас нема рідного „Бельська“ чи без капелюха, бо в нас нема фабрики капелюхів, або від громадянки, щоб заступила тонкий матеріал своєї сукні якимсь невибагливим „народним виробом“, а в домашньому господарстві не користувалась бляшаною посудиною, чи залізною лопаткою до печі, тому, що в нас нема залізних фабрик, чи (як нпр. у Львові) навіть купців залізної бранжі.

Коли „програмовим національним імперативом“ (як висловлюється п. Гіряк) є (чи повинно бути) гасло „Свій до свого по своє“, то дотичить воно того, що в нас є, а не того чого в нас нема. Реалізація його може бути тільки релятивна, а не абсолютна. При іншому розумінні очевидно був би він дуже часто тільки фразою, видумкою ма-

няків, нежиттєздатним „побожним бажанням“, а не загальною вимогою, що її ставимо до українського інтелігента, робітника і селянина. Динаміка розуміння цього гасла мусить дотримувати кроку розвою динаміці нашого промислу, ремесла і торгівлі.

Скептиків, яких міркуваннями радо послуговується автор, найдете в нас жахливу кількість. Найдете чимало наприкладніших зрештою громадян, для яких усі кравці-українці Львова будуть „партачами“, задля чого вони ніби то примушені користуватись послугами кравця-чужинця. Вони (а ще більше громадянки) без порівняння більше вередливі, коли йде про український виріб чи українську крамничку, ніж тоді, коли йде про виріб чужий, або чужого купця. Ця вередливість часто переходить у навіну сторонничість, що з психологічного боку оправдане тим, що наше громадянство засугероване до краю всім чужим, всім, що не вийшло з рідних рук, ба навіть не перейшло через українські руки в торговельному посередництві.

Саме з цією дуже шкідливою сугестією греба боротись усіми засобами, якими розпоряджаємо. Проект, підслуханий Адським (гл. „Діло“ з 22. квітня ц. р. „Після Показу“) про скуплювання фотографічним апаратом „гршників“, які нехтують злосливо гаслом „Свій до свого“, можна вважати добрим дотепом, але він вказує, що в нас уже починають думати про необхідність репресій супроти недисциплінованих громадян чи громадянок. Наскільки доцільність таких репресій може підлягати дискусії, настільки необхідність повсякденної пропаганди і постійного виховування мас у напрямі господарського патріотизму є очевидна. Гасло „Свій до свого по своє“ не сміє бути фразою, а мусить бути дієсністю. На запит: „Чи можлива в нас поважна реалізація економічної самовистарчальності у щоденному житті?“ — хай відповідають наші домашні бюджети тоді, коли „господарський патріотизм“ стане практичним виявом українського патріотизму, яким залюбки гордимось на кожному кроці.

В. Несторович.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ДОСЛІДЖУЮТЬ ХАЛУПНИЦТВО

Халупництво (похата) виробництво адепта по-бавлене домі добродієт законної охорони праці. Ово-відний халупник халупничого виробництва вимагає окремих для себе норм, бо загальні норми про умови праці йому не відповідають. З узага на вагу халупництва для господарства має повинтись закон, який займатиметься соціальною охороною халупничого виробництва. Інспектори праці в цілі Польщі дістали доручення від Мін. Сусп. Опіки збрати в терені потрібні матеріали і з тієї цілі навізати тісні взаємини з інституціями та суспільними організаціями, які працюють у ділянці халупництва. — По полі аграрного закону займаємось ширше його постановами.

ЯК ПРАЦЮЄ „КОМІСІЯ КОНТРОЛІ ЦІН“?

Преса майже щоденно потує обличчя „а уряду“ ціни того чи іншого артикулу. Її це поступові контрольні висліди праці „Комісії контролю цін“, яка безупинно працює, досліджуючи можливість обнижжя цін, чи сприяючи апетити спекулянтів та закреслюючи межі того, що в господарського боку оправдане. Рішення комісії дотичать артикулів, що входять у склад індексу коштів прожитку, як теж артикулів, що знаходять збут по селах. Комісія стоїть на становищі, що не вважаючи на дежку поправу рентованості сіль. господарства, хлібороби не є в силі платити високих цін, особливо на передплату, як теж є уваги на зидатки, звазані з лхним ставом озимини.

НОВИЙ ВИКОНАВЧИЙ РОЗПОРЯДОК ДО ПОДАТКОВОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Незабаром повинтись новий вик. розпорядок з 25. березня ц. р., який аміняє попередній розпорядок з 19. вересня 1934 р.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЧИ НОВА СВІТОВА ГОСПОДАРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ МАЄ ВИГЛЯДИ НА УСПІХ?

Тим питанням цікавиться дуже щільно особливо преса за кордоном. Столиця Бельгії, Брюссель, стала тепер місцевістю, коло якої починає зосереджуватись увага світа. Там живе особа, якій доручено — як це ми вже писали на цьому місці — важку місію наладити міжнародні господарські взаємини. Цєю особою є бельгійський президент міністрів ван Зеланд. Поїздка д-ра

Шахта до Брюсселя, його переговори з ван Зеландом, тримала в напруженню адрес світ і дала асумпт для рідного роду висновків щодо становища Німеччини, висновків, основаних на здогадах, бо розмови Шахта з ван Зеландом були окутані таємничістю.

Чи нова світова конференція (якщо справді буде скликана) матиме більше шастя, ніж генуєвська конференція в 1922 р., женеєвська — в 1927 і льондонська в 1933-му році? Всі вони старались розв'язати господарські і зокрема фінансові питання та всі вони покінчились невдачно. Заграниця преса не саркає песимаму. Щоби аміняти, або бодая алагідити торговельну політику держав у заграницному обороті, — до цього мусілаб „чиста політика“ відкажтись від свого впливу на закордонну торговлю, відступити полагоджування справ торговлі купцям, людям фаховим. Тільки тоді, коли буде зрозуміння шкідливості митних бар'єрів, контингентів і інших проявів строгої регламентації в закр. обороті — тільки тоді можна буде думати про успішність міждержавних переговорів. А що на таке зрозуміння не заноситься, — вигляди на успіх місії ван Зеланда не є великі.

З нашої кооперації.

РОЗБУДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ДРІБНОЇ ПОГОЛОВНОЇ ОЩАДНОСТІ.

У днях від 8—15. квітня ц. р. на доручення РСУК скликали Український Теревовлі, Копичинський, Чортківський, Залізничний, Борщівський і Бучацький конференції зорганізованого громадянства. На цих конференціях виголошували реферати делегати РСУК п. З. Пелешський. По рефератах відбулись дуже оживлені дискусії, з котрих було видно зрозуміння ваги дрібної ощадності серед громадянства.

З МІСЬКОЇ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ.

В „Народній Торговлі“ при живій участі РСУК — але тепер посилені праці над скріпленням і розбудовою міської споживчої кооперації. Виправдовано загальний план праці організаційної, інструкторської і пропагандистської, а на щомісячних засіданнях інструкторської комісії слідить за правильним поступом наміченої роботи. Між іншим дня 18. квітня 1937 відбулась конференція відпоручників львівських споживчих кооперативів і складів Н. Торговлі. Розглянуто труднощі, що гальмують розвій львівських кооперативних

крамниць і спільно устатковано практичні методи праці над побільшенням членства і клієнтел, як також над посиленням закупочної вірності.

Новини економічної літератури.

„Розбудовуємо промисел“. вид. Українського Технічного Товариства, Львів 1937 — ст. 80, 87. З нагоди узагальнення показу „Можливості розбудови рідного промислу“, що відбувся у Львові від 23. березня до 11. квітня ц. р. вийшла книжка під повним заголовком.

При зростаючій зацікавленості справою промислу в нас відчувалась велика брава публікації, яка лхдерно подавала би стан нашого ризау. Кожний новий підприємство, чи той, що ним шойно хотів би стати, стрічався з браком основних даних про збут і запотребування на данні артикул. Дуже часто люди ініціативні, що мали найкращу волю зятися до якогось промислу, не знали просто до якого виробництва братися. Ходили, питали скільки того чи іншого артикулу Аде, чи виробляється, тощо.

Книжка „Розбудовуємо промисел“ старається виповнити цю прогалину. Для кожного, що інтересується справами промислу чи хоче сам зятися до якогось виробництва, є вона необхідна. Ділиться вона на три частини:

Перша обіймає: Вступне слово — інж. В. Рижакський, слово від КРУП-у — інж. Я. Веселовський, справа фінансування промислу — інж. А. Мілянчик, Слово до читача, Пояснення до матеріалу збірного в книжці та на показі — інж. Р. Вілнський.

Друга частина — це статистичне зіставлення збуту різних артикулів через наші підприємства. Артикули ці обіймають такі групи: керамичну, скло, металеві вироби, електротехнічні вироби, хемікалії, гуму, золотні вироби, папір, шніру, дерево, харчові артикули і галлантерію.

Наше побіжний перегляд цифр теж поданих вказує, що видання подібної книжки було конетно, бо шойно на підставі тих цифр бачимо, які величезні можливості криються у нас для промислу, який в нас по-ставє паралельно з розбудовою рідної торгівлі.

Третя частина — це таблиці. Перша таблиця обіймає бражкове зіставлення промислових і торговельних підприємств на терені трьох східно-галицьких воєводств. Вона незвичайно цікава, бо дає змогу зразу зорієнтуватись, скільки й які підприємств в нас існують (наші й чужі — бо це є для калькуляції мірорайонів). Друга таблиця подає порівняння стану промислових і торговельних підприємств в 1935 і 1936 р. на терені наших земель. З неї видно особливо поважний зріст промислових підприємств. Третя таблиця подає зіставлення промислових підприємств на терені трьох воєводств по подільських повітах. Четверта таблиця подає зіставлення ремісничих закладів на терені пяти воєводств, причім для львівського воєводства знятий під увагу повіт на християн і жидів. Таблиці ці зібрані з різних заведень, можуть творити цінний підставу при оцінці господарського стану наших західних земель. Загально-книжка творить цінний вклад в нашу популярно-економічну літературу і тому повинна вайтись в кожному збірні кожного інтелігентного українця. Можна її набути в Українськй Технічній Товаристві, Львів вуд. Продавцях ч. 1 і по всіх українських книгарнях. Ціна 2 зол. з пересилкою 225 зол.

Василь Баричко — „ЗА КРАЩЕ ЗАВТРА УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА“. Навпадом автора, Львів 1937, стор. 40, ціна 40. сот.

В цій невеличкій брошурці автор представляє село Рабське, що живе в найбільшому добробуті і користується різними добродієтностями новітньої цивілізації до телефонів включно. Дійшло воно до того аладини спільним зусиллям усіх мешканців села, шийком самодієльності й організації. Автор показує по черзі всі надобности оралкового села, зважуючи до того безпартійної форми. Брошура надається добре до масового поширення в серед наших селян.

ПРОВІДНИК ПЕРЕМИШЛЯ І ПОВІТУ на 1937 р. Навпадом „Зорі“, „Мін. Братства“ і Філії Союзу Українських Купців. Перемишль, стор. 32.

Після календаря-альманаху „Буг“, виданого цього року у Сокалі, є не другий „провідник“, що дозволяє орієнтуватись в меті і в повіті (перший дотичить Сокала і ок. повіту, а цей — Перемишля і перем. повіту). Її це справжній адресар, у якому можна найти назви, прізвища й адреси різних установ та осіб, угрупованих за званнями. В часах племенних засади „свій до свого по своє“ такий „провідник“ є необхідний, бо дозволяє орієнтуватись по своє, а що дуже і вайдати потрібного адвоката, кравця, купця чи промисловця. Добре було, коли всі назви повітної міста пішли слідом Сокала „Провідника“ та вайдали такі львівські „провідники“. Згодом можна вайдати кращий провідник, але повиний, а не такий, як показався на книжковому ризаку перед двома роками.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОВОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Фраза чи дійсність?

(З ПРИВОДУ СТАТТІ Д-РА Ю. ПІРНЯКА.)

У вчорашньому „Ділі“ надрукована була стаття д-ра Ю. Пірняка п. н. „Фрази та дійсність гасла „Свій до свого“, з піднаголовком: „Чи можлива в нас поважна реалізація економічної самовистарчальності у щоденному житті?“, та зі слушною заміткою Редакції про застереження дискусійного характеру статті.

Можна сперечатись про доцільність з виховного пункту того, щоби прилюдно в масовій газеті, ослаблювати ударну силу гасла „Свій до свого по своє“, зате годі не признати, що це гасло зустрічає покищо в можливості його реалізації поважні труднощі. Ці труднощі стосуються повної його реалізації, бо відомо, що у рідному виробництві маса ділянок лежить ще облогою і що ця обставина примушує навіть фанатичного господарського патріота засоблюватись часто чужими виробами, відомо теж, що українська торговельна мережа у густоті і бранжовості далеко ще недосконала і що це примушує того ж найбільшого патріота користуватись послугами чужого купця. Також якість, скромність сортименту, ціна, фаховість обслуги, тощо, примушує не раз покупця (не вважаючи на найкраще його бажання) спростуватись тут і там гаслові „Свій до свого по своє“...

Так, але чейже ніхто не вимагає від українського громадянина, щоби він ходив в одязі зі сільського полотна, тому, що в нас нема рідного „Бельська“ чи без капелюха, бо в нас нема фабрики капелюхів, або від громадянки, щоби заступила тонкий матеріал своєї сукні якимсь невибагливим „народним виробом“, а в домашньому господарстві не користувалась бляшаною посудиною, чи залізною лопаткою до печі, тому, що в нас нема залізних фабрик, чи (як нпр. у Львові) навіть купців залізної бранжі.

Коли „програмовим національним імперативом“ (як висловлюється п. Пірняк) є (чи повинно бути) гасло „Свій до свого по своє“, то дотичить воно того, що в нас є, а не того чого в нас нема. Реалізація його може бути тільки релятивна, а не абсолютна. При іншому розумінні очевидно був би він дуже часто тільки фразою, вигукною ма-

няків, нежиттєздатним „побожним бажанням“, а не загальною вимогою, що її ставимо до українського інтелігента, робітника і селянина. Динаміка розуміння цього гасла мусить дотримувати кроку розвою динаміці нашого промислу, ремесла і торгівлі.

Скептиків, яких міркуваннями радо послуговується автор, знайдете в нас жахливу кількість. Знайдете чимало наприкладішних зрештою громадян, для яких усі кравці-українці Львова оудуть „партачами“, задля чого вони ніби то примушені користуватись послугами кравця-чужинця. Вони (а ще більше громадянки) без порівняння більше вередливі, коли йде про український виріб чи українську крамницю, ніж тоді, коли йде про виріб чужий, або чужого купця. Ця вередливість часто переходить у наївну сторонність, що з психологічного боку оправдане тим, що наше громадянство засугероване до краю всім чужим, всім, що не вийшло з рідних рук, ба навіть не перейшло через українські руки в торговельному посередництві.

Саме з цією дуже шкідливою сугестією гребя боротись усіми засобами, якими розпоряджаємо. Проект, підслуханий Адським (гл. „Діло“ з 22. квітня ц. р. „Після Показу“) про схоплювання фотографічним апаратом „грешників“, які нехтують злосливо гаслом „Свій до свого“, можна вважати добрим дотепом, але він вказує, що в нас уже починають думати про необхідність репресій супроти недисциплінованих громадян чи громадянок. Наскільки доцільність таких репресій може підлягати дискусії, настільки необхідність повсякденної пропаганди і постійного виховування мас у напрямі господарського патріотизму є очевидна. Гасло „Свій до свого по своє“ не сміє бути фразою, а мусить бути дійсністю. На запит: „Чи можлива в нас поважна реалізація економічної самовистарчальності у щоденному житті?“ — хай відповідають наші домашні бюджети тоді, коли „господарський патріотизм“ стане практичним виявом українського патріотизму, яким залюбки гордимось на кожному кроці.

В. Несторович.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ДОСЛІДЖУЮТЬ ХАЛУПНИЦТВО

Халупництво (похата) виробництво здебільша пов'язане домі добродійства економії охорони праці. Особливий характер халупничого виробництва вимагає окремих для себе норм, бо загальні норми про умови праці йому не відповідають. З узагальненням на вагу халупництва для господарства має повинтись закон, який займатиметься соціальною стороною халупничого виробництва. Інспектори праці в цілій Польщі дістали доручення від Мін. Сусп. Опіки зібрати в терені потрібні матеріали і з тієї цілі налаштувати тісні взаємини з інституціями та суспільними організаціями, які працюють у ділянці халупництва. — По польській агаданого закону займаємось ширше його постановами.

ЯК ПРАЦЮЄ „КОМІСІЯ КОНТРОЛІ ЦІН“?

Преса майже щоденно нотує обнижжя „а уряду“ ціни того чи іншого артикулу. Її це поступові контрольні висліді праці „Комісії контролю цін“, яка безупинно працює, досліджуючи можливість обнижжя ціни, чи сприяючи алетети спекулянтів та закреслюючи межі того, що в господарського боку оправдане. Рішення комісії стосують артикулів, що входять у склад індексу коштів прожитку, як теж артикулів, що знаходяться збут по селах. Комісія стоїть на становищі, що не вважаючи на деяку похвалу ревності олій господарства, хлібороби не є згодні платити високих цін, особливо на передплату, як теж з уваги на видатки, звані в ділим отавом озимини.

НОВИЙ ВИКОНАВЧИЙ РОЗПОРЯДОК ДО ПОДАТКОВОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Незабаром появляться новий виш. розпорядок з 25. березня ц. р., який зміняє попередній розпорядок з 19. вересня 1934 р.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЧИ НОВА СВІТОВА ГОСПОДАРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ МАЄ ВИГЛЯДИ НА УСПІХ?

Тим питанням цікавиться дуже нильно, особливо преса на кордоні. Столиця Бельгії, Брюссель, стала тепер місцевістю, коло якої починає зосереджуватись увага світа. Там живе особа, намір доручено — як це ми вже писали на цьому місці — вказує місію налаштувати міжнародні господарські взаємини. Ця особа є бельгійський президент міністрів ван Зеланд. Поідеа д-ра

Шатта до Брюсселя, його переговори з ван Зеландом, тримала в напруженню, адрас, світ і дала асумпт для різного роду висновків щодо становища. Німеччини, висновків, оснований на здогадах, бо розмови Шатта з ван Зеландом були окутані таємничістю.

Чи нова світова конференція (якщо справді буде скликана) матиме більше шастя, ніж генуєвська конференція в 1922 р. женевоцька — в 1927 і льондонська в 1933-му роц? Всі вони старались розв'язати господарські і зокрема фінансові питання та всі вони покічили невдачно. Заграниця преса не скриває песимізму. Щоби аминити, або бодай алагідити торговельну політику держав у заграницному обороті, — до цього мусілаб „члота політика“ відкамитись від свого впливу на закордонну торгівлю, відступити пологодженням справ торгівлі купцям, людям фазовим. Тільки тоді, коли буде зрозуміння шкідливості митних бар'єрів, контингентів і інших проявів строгої регламентації в загр. обороті — тільки тоді можна буде думати про успішність міждержавних переговорів. А що на таке зрозуміння не заноситься — вигляди на успіх місії ван Зеланда не є великі.

З нашої кооперації.

РОЗБУДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ДРІБНОЇ ПОГОЛОВНОЇ ОЩАДНОСТІ.

У днях від 8—15. квітня ц. р. на доручення РСУК сіднали Українці Теребовлі, Копичинь, Чорткова, Заліщи, Боршева і Бучача конференції зорганізованого громадянства. На цих конференціях анголушували реферати делегат РСУК п. З. Пеленський. По рефератах відбулись дуже оживлені дискусії, з котрих було видно зрозуміння ваги дрібної ощадності серед громадянства.

З МІСЬКОЇ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ.

В „Народній Торговлі“ при живій участі РСУК — йде тепер посилені праці над скріпленням і розбудовою міської споживчої кооперації. Виправдовано загальний план праці організаційної, інструкторської і пропагандистської, а на щомісячних засіданнях інструкторської комісії слідує за правильним поступом заміченої роботи. Між іншим дня 18. квітня 1937 відбулася конференція відпорушників львівських споживчих кооперативів і саада Н. Торговлі. Розглянуто труднощі, що гальмують розвиток львівських кооперативних

крамниць і спільно устатковано практичні методи праці над побільшенням членства і якітету, як також над посиленням закупочної вірності.

Новини економічної літератури.

„Розбудовуємо промисел“. вид. Українського Технічного Товариства, Львів 1937 — ст. 80, 8°. В нагоди улавлення показу „Можливості розбудови рідного промислу“, що відбувся у Львові від 28. березня до 11. квітня ц. р. вийшла книжка під повним наголовком.

При зростаючій зацікавленості справою промислу в нас відбувався великий брак публікацій, яка ядерно подавала би стан нашого ринку. Кожний новий підприємець, чи той, що ним щойно хотів би стати, стрічався з браком основних даних про збут і запотребування на данний артикул. Дуже часто люди шиятала, що мали найкращу волю зватися до якогось промислу, не знали просто до якого виробництва братися. Ходили шитали скільки того чи іншого артикулу йде, чи вироб оплачується, тощо.

Книжка „Розбудовуємо промисел“ старається виповнити цю прогалину. Для кожного, що интересується справами промислу чи хоче сам зватися до якогось виробництва, є вона необхідна. Ділиться вона на три частини:

Перша обіймає: Вступне слово — інж. В. Рижакський, слово від КРУП-у — інж. Я. Весоловський, справа фінансування промислу — інж. А. Мілянчик. Слово до читача, Пояснення до матеріалу зібраного в книжці та на показі — інж. Р. Вілнський.

Друга частина — це статистичне зіставлення збуту різних артикулів через наші підприємства. Артикули ці обіймають такі групи: керамiku, скло, металеві вироби, електротехнічні вироби, хемікалії, гуму, волоконні вироби, папір, шкіру, дерево, харчеві артикули і галлерію.

Вже побіжний перегляд цифр том поданих вказує, що видання подібної книжки було хочетно, бо щойно на підставі тих цифр бачимо, які величезні можливості криються у нас для промислу, який в нас повстає паралельно з розбудовою рідної торгівлі.

Третя частина — це таблиці. Перша таблиця обіймає бранжове зіставлення промислових і торговельних підприємств на терені трьох східно-галицьких воєводств. Вона незвичайно цікава, бо дає змогу зразу зорієнтуватись, скільки й які підприємства в нас існують (наші й чужі — бо це є для калькуляції міродине). Друга таблиця подає порівняння стану промислових і торговельних підприємств в 1935 і 1936 р. на терені наших земель. В неї видно особливо поважний зріст промислових підприємств. Третя таблиця подає зіставлення промислових свідочств на терені трьох воєводств по поодиноким повітам. Четверта таблиця подає зіставлення ремісничих зарплат на терені п'яти воєводств, причім для львівського воєводства заний під увагу поділ на християн і жидів. Табелі ці зібрані з різних звідомлень, можуть творити першу підставу при оцінці господарського стану наших західних земель. Загальною книжка творить цінний вклад в нашу популярно-економічну літературу й тому повинна зайняти в бібліотеці кожного інтелігентного українця. Можна її купити в Українським Технічним Товаристві, Львів вул. Громадянська ч. 1 і по всіх українських книгарнях. Ціна 2 зол. з пересилкою 2.25 зол.

Василь Баричко — „ЗА КРАЩЕ ЗАВТРА УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА“. Навпадом автора, Львів 1937, стор. 40, ціна 40. сот.

В цій невеличкій брошурі автор представив село Райське, що живе в найбільшому доброті і користується різними добродійствами новітньої цивілізації до телефонів включно. Діагнозою воно до того заадаки спільним зусиллям усіх мешканців села, шляхом самодіяльності й організації. Автор показує по терені всі надбання сільського села, вживаючи до того белетристичної форми. Брошура надається добре до масового поширення й серед наших селян.

ПРОВІДНИК ПЕРЕМІШЛІ І ПОВІТУ на 1937 р. Накладом „Зорі“, „Міст. Братства“ і Філії Союзу Українських Купців. Перемішль, стор. 32.

Після заледаря-зламату „Бур“, виданого цього року у Сокалі, є це другий „провідник“, що дозволяє зорієнтуватись в місті і в повіті (перший стосують Сокала і сок. повіту, а цей — Перемішля і перем. повіту). Є це справжній адресар, у якому можна найти назви, прізвища й адреси різних установ та осіб, утворених за зв'язками. В часах племенних засади „свій до свого по своє“ такий „провідник“ є необхідний, бо дозволяє зорієнтуватись що своє, а що чуже і віднайти потрібного адвоката, кравця, купця чи промисловця. Добре булоб, колиб усі наші повітові міста пішли слідом Сокала і Перемішля та видали такі локальні „провідники“. Згодом можнаб видати правий провідник, але повний, а не такий, як появилася на книжковому ринку перед двома роками.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

СТОРИНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Найвищий чоловік на світі.

В одному з ньюйоркських цирків виступає найвищий чоловік у світі — Роберт Вадльов, який ще не має навіть 20 літ. Його висота: 2,60 м.

В журналі американського союзу лікарів появилась стаття д-ра Шарля Роберта, який описував Робертом від наймолодших літ.

Роберт Вадльов — син інженера зі стейту Ілінойс. Його батько й мати мають зовсім звичайний ріст. Син почав неприродно розростатись у 6 місяці життя. Коли мав 2 роки, важив більше, як 6 літня дитина, а в 11 був на голову вищий від славного вестита — боксера Прімо Карнери. Неприродна величина Вадльова ускладнює йому незвичайно життя. Він не може їздити критим авто. У домі батьків досягає він головою

майже до самої стелі. Ліжка й ванна велетня мають 3 м. довжини. Річ ясна, що одяг, взуття й білизна мусять він замовляти — бо такої величини не дістане в ніякій крамниці.

Вадльов важить 200 кг. і їдає дуже багато найрізноманітніших страв. На само снідання їсть він 6 яєць, багато хліба з маслом і пів літру кави.

Психічний розвиток Вадльова був зовсім правильний і він хотів стати адвокатом закінчивши школи. Однак імпресаріо переконав його, що він заробить куди більше виступами в цирках і музиколах. Велитень послухав цієї ради. „Точка“ Вадльова дуже проста. Велитень виходить на сцену в товаристві карликів та оповідає публіці кількома словами історію свого життя.

Ненажора в дешевім ресторані.

Один власник ресторану в Шикаго повідомив публіку, що в його локалі можна за 50 центів їсти обідній пай.

Ця реклама мала величезний успіх і гості посували лавою до дешевого ресторану. Госпо-

ХРИСТІАНСЬКА ФІРМА

„ВІЮ“ — Львів, — ул. Кілінського ч. 2.

(Тадей Слівинський) поручає шкільні торбачки і несесери, наймоднішу французьку біжутерію, парасолі і парасольки та килими і гудзики у великій виборі. — Ціни низькі!

дар затирав на радощах руки і тішився, що величезний оборот даватиме йому чималі приходи. Але кожний бок має два кінці. Так теж

і реклама дешевого ресторану мала теж ліквідувати. Одного дня прийшов раніо до дешевого ресторану 21-літній молодівець Віліям Гуцан і вели собі подати за 50 центів снідання. Однак снідання тривало більше як 10 годин. За той час він з'їв кілька тарілок юшки, чотири порції картоплі з вершковим соусом, чотири порції каші з сиром, шпатель, пів булочки палиць, кілька салаток, рижовий пудинг, морозиво, пів чарок кави, дві шкільки чаю і багато інших страв і напійки. Господар прийняв спершу з доброзичливою усмішкою замовлення голодного гостя, але який не стало йому терпіння і він заявив, що ще кількох таких ненажорів пустить його з торбами. Постогуючи вийшов Гуцан із ресторану, заявляючи, що все ще так має апетит добре попоїсти.

Коли мільйонер хоче женитись.

Подружжя з часописних оголошень зовсім буденна річ. Однак, коли таке оголошення дає до часописів мільйонер, виглядає воно на майже неможливу історію. Один японський мільйонер Йосікі Накамура мав ввесь свій час зайнятий важкими купецькими справами та управою своїх фабрик, що не мав зовсім часу підшукати собі жінку. Тоді дав він до всіх японських часописів оголошення, в якому повідомляв, що хоче оженившись із жінкою, яка не була б старша від 35—40 літ, при цьому мусіла бути проворна, інтелігентна і господарна.

Це оголошення мало такий успіх, що Накамура мусів віддати до жінки, а поладнанням матримоніальних справ передати своїм кілька-націєм секретарям. Задавши секретарів було впорядкувати всі листи, перевести між ними відповідну чистку (покласти окреме журі, яке остаточно мало віддати листу кандидатом на жінку мільйонера. Ця праця тривала вже кілька тижнів і покинула нема надії на швидке поладнання цілої справи, бо щоденно почта приносила цілі стирні нових листів від дівчат і вдовиць, які мають охоту стати мільйонеркою.

Голосові хвилі і горілка.

В Америці винайшли новий оригінальний спосіб, який надає сильнішого смаку „віскі“ і робить її „старшою“. Цей новий винахід застосовує голосові хвилі з незвичайною скількистю дрогань, які доходять до кількох тисяч і навіть до мільйона дрогань на секунду. Ці хвилі, що їх людське вухо не всміє схопити, застосовують до фабрикації горілки чи в молочній господарстві виконують працю найкращої варки до милавання. Молоко під впливом ультра-

звуконних хвиль буде так докладно вимішане, що відтак сметани не можна вже відділити від молока.

Новий винахід має спеціальне значіння для виробу різного роду серум. Під впливом ультраголосових хвиль знама англійська добріна горілка набирає смаку трині, який уже болей кілька літ підстолявся. Експерти заявили, що по 7 годинах горілка набирала смаку 4-літнього напиту.

Два мільйони прокажених у світі.

Недавно подали польським часописам вістку про випадок прокази у Варшаві. Прокажену, яка привезла свою недугу з Аргентини, перевезли до Естонії. Передостанній випадок прокази занотовано в Польщі ще в 1928 р., а значить розмірно доволі давно, коли звичайно, що Польща лежить між країнами, де проказа виступає доволі часто. Ці краї — ССРСР, Фінляндія, Східна Прусія та інші прибалтійські держави. Скільки прокажених в цілому світі обчислюють на 2 мільйони осіб. Перше місце в цій статистиці займають Східні Індії, які можуть по-

чванитися 300.000 прокажених. Багато теж прокажених у Туреччині, Єгипті, Ісламді та в інших краях. У деяких державах, які ведуть систематичну боротьбу з проказою, число прокажених постійно зменшується. У половині 19 ст. було в Норвегії коло 3.000 прокажених, а перед 8 роками вже тільки 90 осіб.

Прокажених лічать, як відомо, в окремих місцях т. зв. лепрозоріях. Сьогодні таких відокремлених місць уже дуже мало, але були колись часи, що було їх тисячі. На терені нинішньої Франції було в XIII ст. 4.000 лепрозорій.

Ввічливість данської пошти.

Майже у всіх європейських краях стигає почта від адресата карні оплати за невідповідне оформлення пошти чи листа. Зовсім інакше в Данії. Коли тамошня почта дістане невідповідно оформлений листок, докладає відповідну скількисть марок, доручує адресатові а до надання висилає лист такого змісту:

„Переконайте, що Ви не хотіли спричинити адресатові додаткові кошти. Доліжні ми на

Вашій пошті марки на суму... і доручили поштові на подачу адресу. Тому просимо на залученій картці наліпити марку на подачу суми і переслати до поштового уряду в...“

Крім таких пригадок не має почта ніякого правого засобу натиску. Однак почта знову чесність данців, певня, що в найближчому часі дістане зворот коштів.

ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ФАХОВА ДВОРІЧНА ПОЗАОЧНА ШКОЛА при Українському Техніко-Господарському Інституті в Подєбрідях.

В програму навчання входять: математика, фізика, хімія, креслення, політична економія, теорія кооперації, раціоналізм, машинознавство, технічна електротехніка, організації підприємств, складання кошторисів, калькуляція, консервація та технічне перероблення садівних й городніх овочів, м'ясопродуктів, будівництво, вироблення цегли та цегляки, бетонної виробки, млинарство, вироблення масла та сирів, маргарину, олії, етеричних олій, цукроварство, крохмалництво, броварство, винарство, гуральництво, селарство, гарбарство та кушнірство, токарство, шиття, шиття.

На Технікум приймуться особи не молодше 17 років з освітою, яка відповідає 4 класам гімназії або подібної школи.

По закінченню Технікуму і складанню іспитів видаються свідоцтва на заняття „технікою сільсько-господарської промисловості“.

Прогнози з умовами студій і талонами за навчання безкоштовно. Звертатися на адресу: Український Техніко-Господарський Інститут, Подєбрідь, Техніко-Господарська.

На ту саму адресу надіслати прохання й записати в справі студій на 4-річному Вищому Політехнічному Інституті. Кооперативному Відділі, 3-річний Вищий Школа Політехнічних Наук, 2-річний курс Українознавства, Вищих Курсів Громадської Агрономії, 1-річний курс Бухгалтерії, та короткотермінових курсів мов, пастирства, садівництва, консервації й технічного перероблення садівних й городніх, оброблення шир, м'ясопродуктів, фотографії, радіотехніки, шиття, гуральництва та американського промислового пастирства.

ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТ ЯК ФІЛЬМОВИЙ АВТОР.

Президент Злучених Держав Франклін Рузвельт збільшив скількисть авторів фільмових сценаріїв. Таку сензаційну вістку подали з Голівуду.

Однак президент Рузвельт не думає робити конкуренції іншим авторам, тому, що він рішив написати твір про соціально-економічні реформи. Цю книжку мають у відповідній переробці сфільмувати і нова фільма матиме радше прикмети культурної фільми а не видючка.

36-ЛІТНИЙ ДІДУСЬ.

Своєрідний рекорд досягнув 36-літній Шарль Друе в Обервілі, недалеко Парижа. Він став наймолодшим дідусям Франції. Уродився він у 1900 р. Його сімнадцятилітня донька вродила 6. листопада 1936 р. домічку, так, що 36-літній Шарль став дідусям. Він дуже гордиться своєю вучкою і своєю новою назвою і має надію, що коли буде мати п'ятдесятілітня дитина — стане прадідусям. Коли добре піде і коли доживе 70 літ стане прапрадідусям. Шарль Друе надіється, що він матиме справді те щастя стати прапрадідусям.

ГОРЯЧКА РОЗВОДІВ У ЛЬОНДОНІ.

Льондон переживає тепер дві горячки: коронаційну та розводну. З пресових звісток виходить, що майже кожна аристократична чи піваристократична родина веде саме тепер якийсь розводний процес. Нпр. граф Варікс розводиться по односторонній подружній пожитті. Лорд Джерсей, граф Бангур, леді Еліс, і багато інших хочуть чим швидше розвестись.

Найпопулярнішими кандидатами до розводів є славна леді Емі Джансон-Молісон і гарна акторка Гледіс Купер.

ВСІ ПОВИННІ БУТИ ВЕСЕЛІ ПІДЧАС КОРОНАЦІЇ.

Міська Рада Льондону видала до мешканців столиці британської імперії відозву, в якій просить, щоб льондонці позбулися на час коронації поважного обличчя. Бо гостей подає відозва — треба витати завжди усмішкою, а не кам'яним спокоєм та відомою англійською холодно-кровою. Ті зовнішні прикмети не мають що правда нічого спільного з гостинністю, але всеж таки можуть відстрашити чужинців.

ПРЕДСТАВНИКИ ГОГЕНЦОЛЕРНІВ НА ЛЬОНДОНСЬКІЙ КОРОНАЦІЇ.

Офіційним представником Гогенцолернів на коронаційних початках у Льондоні буде третій і одночасно наймолодший син б. наслідника престолу князь Фрідріх Гогенцолерн. Той самий князь Фрідріх був представником Гогенцолернів на похороні Юрія V.

В майбутності народів повстане питання: твердість чи господарська овіня? — Т. Едізон.

З життя наших установ.

Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

Дня 17. п. м. відбулися Загальні Збори акціонерів Земельного Банку Гіпотечного А. С. у Львові. Зборами проводив президент Надаірної Ради п. Модест Каратницький. На Збори зголо- сялося 37 учасників, які репрезентували разом 46.256 акцій по зол. 100.—, себто 4.625.600 зол. Звіт з діяльності Земельного Банку Гіпотечного за рік 1936. складала Дирекція в особах дир. В. Сінгалевича і д-ра П. Кривуцького. З пропозиції звіту довідуємося, що в мин. році була слід- на поправа господарської ситуації в промислі і хліборобстві. Ця поправа зазначилася в промислі значним зростом продукції, у хліборобстві в дру- гій половині мин. року звищено ціни на хлібороб- ські продукти. Зате на грошовім ринку все ще не бракувало загрозливих ситуацій, які в квітні м. р. спричинили введення девізових обмежень та закау торговлі валютами й золотом. По деяким успокоєнню повернулись наново обяви занепоко- єння у пересні м. р. в зв'язку з девалюацією ва- лют б. золотого блоку, однак зрівноваження бюджету держави і декларація уряду про вдер- жання сталості валюти принесли під кінець м. р. значне успокоєння.

В таких умовах Зем. Банк Гіпотечний, ко- ристаючись довірою нашого громадянства, не від- чув у більшій мірі загального занепокоєння на грошовім ринку та вівши ще й збільшити свої вклади, як також наважув нові кредитові зв'язки, що дали йому змогу збільшити свої оборотові ка- пітали та оживити свою діяльність.

З огляду на законну конверсію задовження та все ще таки недостаточну платездатність, з огляду на пільгові закони для хліборобів, вкінці з уваги на дальше непевну ситуацію на грошовому ринку, не міг Банк продовжувати кредитові ак- ції для хліборобів у розмірах попередніх років; усеж таки в обмежених розмірах продовжував Банк і в цій напрямі свою працю в міру ствер- дження дійсної спроможності хліборобів щодо точної сплати короткочасних кредитів. У мин. році звернувся Банк особливою увагою на розбу- дову короткочасних кредитів для україн- ської кооперації для загального збуту й накуп, як також для купців і промисловців, даючи їм на корисних умовах оборотові кредити і в формі кредитів ринесових, і в біжучому рахунку, і дальше кредитів вінуляційних, експортних, за- четових та заставових Для унагляднення діяль-

ности Банку в цій напрямі зауважуємо, що в м. р. признав Зем. Банк Гіпотечний українській ко- операції ринесових кредитів на 760.000 зол., ін- шого роду короткочасних кредитів на 1.520.000 зол., разом на 2.280.000 зол., чим нема- ло причинився до успіхів нашої кооперації в мин. році. Попри це українське купецтво і промисл користали в нашій Банку також зі значної помо- чі у формі ріжного роду кредитів на загальну суму 575.000 зол.

З уваги на те, що в теперішній господарській ситуації хлібороби не можуть користати в біль- ших розмірах з короткочасних кредитів, на їх відно- сини дорогого кредиту, поробив Банк заходи в справі відновлення емісійної діяльності, щоб уможливити їм дешевий довгочасний кредит. Заходи Банку в цій справі ще не закінчені.

Треба також згадати, що в мин. році дістав Банк дозвіл Міністерства Скарбу на видавання вкладних книжечок на окаятеля та по введенні девізових обмежень повні права девізового Банку.

Зі спеціальної частини білянсу треба підне- сти, що резервні фонди Банку зросли в м. р. на дальших 8 %, себто 35.392.51 зол., при чому фон- ди ці піднесуться ще на приділ з чист. зиску за р. 1936. у сумі 16.026.33 зол. та дійдуть майже до 500.000 зол. Власних капіталів включно з резер- вовими фондами має Банк уже тепер 5.473.349.33 зол.

НА СВАТА
смачні вудження
порукає
М. Нановський
723 Жовківська 72.

Вклади і біжучі рахунки Банку зросли в м. році кругло на 9% до суми зол. 2.625.359.37. Порівнюючи цю висоту вкладів з власними фон- дами Банку, треба ствердити, що вклади мають забезпечення не лиш у цілих активах, але та- кож більше як двократне забезпечення у влас- них капіталах Банку. А це таке забезпечення, якого інші установи не дають. Тому Банк на- вить у непевних та загрозливих ситуаціях ті- шиться повним довіром українського громадя- нства, яке, хоч ще поводи, починає йти за гаслом „Сай до свого“ і вертається з вкладами від

чужих установ до свого Банку, бо тільки від нього може в потребі очікувати кредитової по- мочі.

Інші зобов'язання Банку, зокрема банкові, збільшилися в мин. році на зол. 362.434.22, себ- то кругло на 37%.

З активів Банку заслуговує ще на увагу значне касове поготівля (понад 13%). Це в бан- ковому розумінні поготівля високе.

Переходячи до активів Банку, слід стверди- ти, що кредитова діяльність Банку замикається загальною сумою зол. 8.362.373.30, яка пред- ставляє ріжного роду кредити, призначені нашо- му громадянству та установам. Висота цієї суми виказує наглядно велике значіння Банку для українського господарського життя. Колиж взяти ще під увагу, що Банк в діловому році виплатив українській кооперації, купецтву та промислові ріжних кредитів у загальній висоті зол. 2.850.000, то люди доброї волі мусять при- знати, що Банк розуміє свої завдання супроти власного громадянства і їх належно виконує, хоч у нашій дійсності не вважає доцільним цю свою діяльність якимнебудь способом рекламу- вати.

У зв'язку з поправою господарської ситу- ації поправилась також і виплатність довжників Банку, а це в дальшу чергу причинилося до під- несення його доходності. Зокрема доходи Банку піднесли в м. р. на 21%, а видатки у зв'язку зі збільшенням вкладів і банкових кре- дитів збільшилися тільки на 2.5%. Збільшення доходів Банку дало також Загальним Зборам змогу вже за минулий рік признати акціонерам Банку 2%-ову дивиденду.

Цей коротко начеркнений перегляд діяль- ности Банку за мин. рік свідчить про те, що

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 20.

ЛЮБОВ ГУМЕНЮК-ЛУЦІВ.

Батькові імянини.

Відчинив шафу широко і задумався. Кра- ватки, що висіли перед ним на шнурочку, лови- ли за очі багатством колірив, кратками, криву- лями, рисочками. Мінлилися, як живі, просили- ся взяти їх на нинішній день до отого попеля- стого убрання, що ще вчора нудувало у кра- вецькій робітні. За кілька хвилин різко висту- паних годинником, професор Матійчук махнув рукою, якби подразнений власною нерішучістю і сягнув по темній-гранатову. Мала сріблясті зір- ки, а головне: жінка казала, що вона в доброму, поважному тоні. Так треба на нинішній день, коли очі всієї рідні будуть спинятися на ньому.

Професор Матійчук помічає з теплими гор- дощами у душі, що хатній настрій уже від са- мого ранку перемінюється. Катря причепурена бі- гає по кімнатах, докінчуючи ранішні порядки — має за годину йти назустріч панночці, що приїде з села передполудневим поїздом. Учора вона весь день так завзято стукала у кухні по- судиною, що професор майже невинно ди- виться на її руки. Тепер вони гуляють із сти- рочкою по його шафі з книжками.

А жінка? Він до слів зворушується на її вид. Причісує зачіску перед „родинним“ дзер- клом і крадьки дивиться в її бік.

Скільки життездатності у кожному русі її дрібної постаті, скільки широї турботи на об- личчі у рамках уже сивого волосся! Вистрибує знова кухонних дверей з полумисками піржі- жів, бубликів і зникає за завіскою в ідальну кімнату. Матійчук ховає гребінець і спирається плечима на нагріту піч. Знов жінчина, швидко хода.

— Юлечко, на що це все? І таж нікого чу- жого нині в нас не буде!

Зовсім по молодечому, рішуче крутить го- ловою пані Юлія.

— Ніколи у житті не збувала я чимнебудь твоїх імянин і не буду ні тепер, ні на будуче!

Професор Матійчук іде до вікна, дивиться на вулицю, заклавши руки на спину. Чує, як жінка радісним, трошки схвильованим голосом балакає з Катрею. Відтак обі довго сміються, врешті рішуче:

— Йди уже, йди, бо буде пізно!

Тихо. І дома і на вулиці. Десять далеко хтось хльоскає тріпачкою по килимі, гуркотить віз навантажений бочками. Професор настроєний до споминів... у такий день як нині, у 57-ий його імянини.

Спомини, як ці горобчики на краєчку даху протиляної кам'яниці обсідають його.

Двадцять років тому... Так само святочно, хоч був будень, були прибрані кімнати його мешкання, така сама метушня у кухні. Тільки в Юлечки на обличчі були ще рум'янці, а во- лосся золоте, з відблиском мідді, як колосся пшеничне на загінях його батька. А „діти“ бу- ли ще насправді дітьми. Найстарший Олексій у гімназійному однострою гостро шаркнув но- гами перед ним і почервонівши збентежений тремким голосом зложив побажання. За ним Надя у вишній сорочці і полтавському жупа- ні, відтак Петрусь і Андрійко. Оба „малі“ в однакових вишнєх блузках, підперезаних крайкою. Згідливо всі станули перед татусем і зворушливо звеличували його день.

Після святочного обіду (як оця невтомна Юлечка завжди дбайливо приготувала його!) діти перешіптувались, значуче зиркали на маму і перед батьком став Олексій. Знов поклін і кім- натою стрясав його дзвінкий, хлопнячий голос деклямуючи Шевченків „Кавказ“.

У грудях професора Матійчука щось рветь- ся, сіпає серцем, розливається горячим жаром.

„Гей синку, синку, які у тебе були тоді чудові очі! Яким вогнем палали, яке виявляли зав- язття“.

Надя ластівочкою щебетала „Мово рідна, слово рідне“. З личком пильної квітки, хоча ку- лачки затискалися, аж пальчики біліли! Петрусь і Андрійко співали „дуєт“ „Ой видно село“... Коли „фальшували“ то у мамусі крадьки, грізно морщилось чоло. Дружній дуєт... Держалися за руки, а це так зворушувало батька, що схви- льованими долонями гладив їхні. вичесані го- лівки.

Такі то були „його“ вечорі тоді, пригото- вані спільними силами дітей і Юлечки! Яка вона розумна, догадлива! Чудово підбирала точки вечірньої програми, вміла примусити тремтіти на радощах чоловікове серце! Бо гаразд знала який він; не забувала, як то колись ляжав він маленького Олексійчика і Надю, співаючи їм над коліскою „Соколи, Соколи, ставайте в ри- дні!“ І все знала, розуміла, не менш його са- мого шанувала вузенькі грядочки, де під бла- китом неба родилась золота пшениця. Профе- сор Матійчук пересуває долонею по голові, дбайлива зачіска іде у ніщо.

Гадки летять стрімголов. Споминів про де- ні пізніші роки ледве торкаються, зате в інших глибоко потапають, що аж серце зворушиться. Так, ось так! Олексій — студент, Олексій у вій- ськовій шапці і він той сам Олексійчик на чу- жині. Зразу у листах від нього туга, відтак бай- дужність, а від недавнього часу глибоке авола- ля, з яким він чомусь-то ніколи перед ним не зв'язується, тільки перед мамою.

— Мамусю, я радий! Мамі тут зовсім гар- но живеться, а дружина моя (ти будеш її безпе- речно любити, як познайомишся з нею!). Бо- жена, щира людина!

Може... може Юлечка й буде її любити, але він, Василь Матійчук, батько її чоловіка, ніколи — преніколи!

(Далі буде).

Банк, не зважаючи на тяжку ситуацію, яку в нас довготривалої кризи переживали і ще й далі переживають усі фінансові установи, має здорові основи, бо без труднощів і без чужої допомоги доско перебуває тяжкий період кризи та твердою ногою станує на шлях дальшого свого розвитку.

Загальні Збори прийняли до відома звіт з діяльності, затвердили бізнес та призначили абсолютну Дирекцію і Надзирну Раді.

На місце уступивих 4-ох членів Надзірної Ради вибрано нових, а саме: о. мітрата д-ра Йосифа Салого, дир. Юліана Шепаровича, о. проф. д-ра Гавриїла Костельника й о. Володимира Семкова.

У зв'язку з піднесенням однією групою акціонерів Банку домаганням, щоб перевести вибори членів Надзірної Ради групами, розписи управу Банку, згідно з обов'язуючими законами, Надзирна Загальні Збори, які пересудять новий вибір усіх членів Надзірної Ради Банку.

Подяка.

Цим складаю подяку Товариству взаємних забезпечень як життя „КАРПАТІН“ у Львові за скорі і без зайвих труднощів надання нової забезпеченої суми по моєму бл. п. батькові Василеві Тискові, смер. У. трам. школи в Сятині.

В глобальній перебіжці про потребу життєвих забезпечень для громадянства, складаю цю мою подяку для Товариства „Карпати“ та бажаю, щоб подяки до обов'язку прилучилися при кожній нагоді серед знайомих та одиноким жінкам Товариство забезпечить як життя.

Ірина Тиска-Костинишова.

Сятин, 24 квітня 1937.

ТРИ АНГЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ ДОПЛИЛИ ДО БІЛЬБАО.

З Більбао повідомляють, що до тамошньої пристані приплили 3 англійські кораблі з харчами. У Сен Жан де Люз перевела окрема комісія зложена зі старшин членів неутвердженого комітету контролю на кораблі.

ВІЗД МІН. ЦЕНА ДО БРЮСЕЛІ.

Райтер подає, що міністр Ізен має виїхати в веділю до Брюсселі, де залишиться до вівторка. Французько-англійський декларатор у справі Люксембурга відкрито сьогодні або завтра.

НОВИНКИ.

— Повне видання творів Марка Черемшини. Вже в найближчому часі з'явиться у Видавництві „Амарга“ перше повне, критичне, три томове видання творів Марка Черемшини. Це видання міститиме всю літературну творчість Черемшини. Перший том вийде вже в травні, другий в червні, третій у липні ц. р. Ціна повного видання в передплаті назначена на 9 зол., себто по три золоті за том. По виході книжки ціна буде значно вища. Передплату вислати на адресу: Видавництво „Амарга“, Львів, вул. Косцюшка ч. 5, Конто ПК 503.062. 762, 1—10

— Найкращі яси, пелерини виконані і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна ч. 3., тел. 254-46. Приймаю футра літом до перехопання.

— Загальні Збори Рухомового Т-ва „Соціял-Батько“ у Львові відбудуться 25. квітня 1937. р. в год. 9-й рано у власній салі при вул. Руській ч. 20. 727

— Ремісничо-Промислова Бурса у Львові влаштує Ювілейну Академію 25. квітня ц. р. в год. 6.30 вечором у жовтій салі Народного Дому (Рутівського 22.) з нагоди 40-ліття Товариства.

— Мистецька вистава. В домі Союзу польських мистців пластичних при вул. Дідушинських буде відкрита 25. ц. м. вистава, на яку зложиться кількадесят олійних праць, актів, портретів і краєвидів з Волині.

— До Ви. студентів та всіх українців м. Познаня. Повідомляю, що великобистий реколекції для студентства та всього українського громадянства м. Познаня зачнуться 26-го квітня ц. р. в церкві оо. Францішканів при вул. Францішканській в год. 19-й. Дальші конференції будуть виголошувати в такому порядку: в вівторок і в середу вранці Сл. Божа в год. 6.30, опісля наука, вечором в год. 19. молебн до Найв. Серія Христового й наука. Сповідь у середу пополудні від год. 16., в четвер 29. 4. Сл. Божа в год. 6.30 вранці та спільне св. Причастя і проповідь — О. д-р Осип Кладочний.

— Викрадання матуральних тем. В одній львівській гімназії викрито велику аферу з викраданням матуральних тем. У зв'язку з тим переведено численні ревізії. Покищо справу держать в тайні.

Великий Театр

ВІД ВІВІРКА ДНЯ 27. IV.
з Адольфом Димшию
В СУБОТУ 24. IV.
Г. Б. ШОВА

„Подвійна бухгалтерія“
„Професія пані Воррен“

Великий Театр

— Засідання Комісії мови НТШ відбудеться у вівторок 27. ц. м. в Бібліотеці Т-ва, Початок в год. 6. веч.

— Перезначений „Тарас Бульба“. Оперу М. Лисенка під цим наголовком більшовики вже переіменовали: дещо скоротили, дещо написали наново, впровадили низку народних пісень (між іншим „Зібралися всі бураки“), змінили лібрето, тощо. Незабаром її виставлять на сцені Державної Опері („Орденносця“), причому „творці“ (в тому числі й М. Рильський) сподіваються, що новий „Тарас Бульба“ буде вкладом у творчість Совітського Союзу і що здобуде собі прихильну оцінку „совітського глядача“.

— Фільмари на літній. Земське Т-во Кредитове у Львові оголосило спис фільмари, виставлених на літній в дні 8. травня до 8. червня ц. р. У списі знаходяться м. ін. маєтки: Пілігрим і Стрілка пов. Стрий, власність Юл. Бруницького; Олексинці пов. Борща, власність Ст. Громницького; Пілкамінь пов. Броди, вл. Суминського; Ябінка і Небіжко пов. Березів, вл. Крайського; Шайківці пов. Підгайці вл. Т. Поточного; Бисів пов. Підгайці, вл. Гогендорфа; Балічі Пілігрим пов. Жидачів, вл. І. Сімона; Туррад і Іванівці пов. Жидачів, вл. Комарницьких; Угринь пов. Чортків, вл. Поточних; Каролівка пов. Рогатин, вл. Парещкого; Переволока пов. Бучач, вл. Шавловського; Сушиця Вел. пов. Ст. Сямбір, вл. Бакаляржової; Пиштинці і Стрілкамінь пов. Борща, вл. Чарковського-Голєвського; Городець на Волині, вл. Радаївської.

— Засуд на українського священника. Рогатинське старство покарало кількакратно о. Дениса Теліщука парохом Потока арештом за невиконання припису про урядову мову в листуванні з владою та в справах метричних. Крім цього має о. Теліщук судові присуди на збірну кару 9 місяців в'язниці за проступок зі 127 ст. Апеляційний Суд у Львові затвердив присуд окружного суду, яким засуджено о. Теліщука на 10 місяців в'язниці.

— Будова людських домі в Зборівщині. У зв'язку з перенесенням зборівського повітового старости Альфреда Коцона, що був предсідином кураторії будови людських домі і каплиць, у Зборіві відбувся з'їзд негативі місцевих комітетів будови людських домі і каплиць з повіту. Рішено будувати дальше доми і каплиці, при чому затверджено бюджетний прелімінар у висоті 9.000 зол.

— За перевіз сахарини. На головному двірці у Львові арештовано 6. студента праської політехніки, Івана Пасіку, у якого знайшли 5 кг. перепачкованої сахарини. В часі соймових виборів 1922. р. Пасіка стріляв до Сидора Твердохліба, що кандидував за партії „хлібоїдів“. За те засуджено його на 10 літ в'язниці, з якої звільнили його після 7 літ. Не маючи з чого жити, став пачкарем. Його випустили на вільну стопу.

— Львівська хроніка. Костел св. Софії обібрали злодії, забравши різні цінні предмети і велику готівку. — У фабриці збудження Лінтнера при вул. Пастів повісився візник Василь Батіг, звільнений зі служби під закидом крадіжки.

— Спроба вимусу. Юліан Бруницький, власник дібр у Пілігримові пов. Стрий, одержав писмо з повідомленням, що його чекає смерть, якщо не зложить 100 зол. в означеному часі та в означеному місці в користь „одної організації“. Спробою закінчилася поліція.

— Краєва хроніка. В Рожанці Вишній пов. Стрий вбухла пожежа, яка знищила цільний житий і мертвий інвентар Матвія Лучинця. 70-літній власник побіг до стайні, щоб зрятувати свої 2 корови. В стайні було стільки диму, що старець не зміг на дихавицю, залушнися і згинув разом із коровами, які теж згоріли. — В ріці Стриго втопився 74-літній господар із Східниці, пробуючи переправитись крізь ріку дарабою. — В Закопанім упав сміг і покрити землю верствою 30 см. заввишки.

— Кістка мамута відкрили в селі Брашівчях пов. Дрогоичин при копанні криниці. Справою займався польський музей в Пінську. Це вже другий випадок відкриття кісток мамута на Поліссі. Тому два роки знайшли такий кісткяк при відбудові каналу Огіньського.

— Засудили гангстерів. В Лодзі відбувся судовий процес проти шайки, що схопила до вата Сімона Будзинера, сина багатого промисловця, і вивізили його на село, а задала від його матерію окучив пів мільона золотих, під за-

грозою, що інакше його вб'ють. Засудили: Карла Бухгольца на 5 літ, Генрика Баруха на 4. Стан. Ольшевського і Фед. Бальчинського по 2 роки, а Маріана Шепанька на півтора року.

— 3 дівчини хапонець. Відомою легкоатлеткою Софія Сметек у Варшаві піддалася хірургічній операції, яка зовсім удалася. Наслідком того панна Сметек вийде незабаром із шпиталю як Станіслав Сметек.

— Більшовицький грабунок. Славну бібліотеку Київ-Печерської Лаври з цінними рукописами й дуже рідкими друками більшовики рішили продати з публічного торгу в Північних Державах Америки. Разом з книжками піде на продаж багато священних мистецьких предметів, забраних по церквах і монастирях України, що являються неопізнаним історичним скарбом.

— 2.690-ті роковини заснування Риму святкували 21. ц. м. в Італії. Одночасно було це свято національної праці. На Піяца Венеція в Римі Муссоліні виголосив до народу промову, після чого роздано 1.200 пенсійних книжочок, які будуть виплачувати досмертні пенсії. Одночасно на Капітолі в приязі короля передано нагороди Муссоліні з ділянки мистецтва і науки. Крім того відкрито вчорішню нові будинки й установи та посвячено дві нові електричні залізничі.

— Різні вістки. Жертвою катастрофи у шкільному кінні в Кіліні в Японії стало досі 12 дітей спалених і 40 попечених. — На французьким летовищі Мейді влярих грім у привізний баллон, причому згнули два півлоти впавши з висоти 600 метрів. — Над піланином Сахаліном перейшов тайфун, причому погубило кількасот осіб. — В північній Португалії повилися мавсові вовки, виполошені воєнними подіями у Іспанії, і роблять населенню великі шкоди. — З Бурже під Парижем вилетіла до Індії дві летунки, Кле Роман і Ліка Нодек. — Шведська археологічна експедиція відкопала біля Абу Галіб старинне єгипетське місто невідомої назви.

3 кіна.

Кіно „Европа“: „Теодора робить кар'єру“.

Є це дотепна сатира на маломістечкову атмосферу у тих тихих і добре загосподарованих закутках Злуч. Держав, де навіть маленькі містечка мають власну газету, жіночий літературний клуб і багато добродійних організацій. Одного дня у такому літературному клубі, складеному головні із старих чудачок та істеричних „старих дічат“, організують протестційні збори проти місцевого денника, що почав друкувати повість якоїсь невідомої авторки, повість на еротичну тему. Ніхто не знає, що авторкою є молода гарна дівчина, вихована в домі старих тіток — підойм цього клубу. Один день проведений у Нью-Йорку переміняє молоду авторку в її погляді на світ; коли вона вертається до тихої хатинки на провінцію, небажком приїжджає за нею одвіє молодий чоловік, що прикидається мандрівним робітником і займається в її домі за огородинка з метою добути її на ширший світ. Методи, яких він хапється, суто-американські і довгий час нашого глядача бентежать. Фільм щойно у другій половині починає бути справді веселим своїм живішим темпом і кумедними ситуаціями. Ірина Дан у головній ролі, хоч і не має поруч себе відомих акторів, дуже симпатична і справді інтелігентна.

Кіно „Апольо“: „Дипломатична жінка“.

Чому молодий дипломат мусить скривити те, що оженився з жінкою акторкою і чому ця превірна жінка, покинувши свого мусить знову її вернутись? — цього кіновий глядач не мусить розуміти, а досить коли буде бачити цікаву інтригу, що з кожною сценою щораз більше ускладнюється. Гарна, інтелігентна і превірна жінка в цій фільмі переживає велике щастя і велику трагедію, а обертається ввесь час серед комедійних ситуацій. Ті комедійні ситуації мають мало гумору, зовсім не мають типів і часом навіть не соромляться копіювати деякі тріки з недавніх відеосніжних комедій. Трохи співу, трохи ганців, дотепів не більш як пальців одної руки і шкода для того всього таких добрих артистів як Зніч, Цвіклінська, Конрадт і Гооссвіна. Ні сюжету, ні фантазії, ні режисера.

Замкнення рахункове ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ за діловий рік 1936.

ЧИННИЙ СТАН:

РАХУНОК БІЛАНСУ

ДОВІДНИЙ СТАН:

Капа і суми до диспозитиву в Банку Польським ПНО, Вау Госп Крайового і Держ. Вау Роландім Валюти	421.505.51 29.643.—	Власні капітали:		
Цінні папери:		а) акційний	5.000.000.—	
а) державні позички	166.954.25	б) резервовий	242.909.65	
б) гіпотечні папери	24.485.02	в) пром. резерви	58.405.71	
в) акції	22.850.98	г) амортизаційний капітал	172.638.97	5.473.249.39
Удільні і акції в консорці. інтер.		Валюти:		
Крайні банки	70.648.37	а) термінові	1.095.187.70	
Заграничні банки	80.784.90	б) а віста	1.087.978.10	2.153.140.80
Диспозитивні вноси		Викуч. рахунки (кредит. сальдо)		472.218.57
Викучі рахунки (дебет. сальдо):		Інвентарі особових записів		1.307.32
а) забезпечені	559.054.65	Ресурси:		467.859.85
б) незабезпечені	59.244.30	Дисконтно-акцептний Амт. Банку	96.063.—	770.278.—
Термінові позички		Крайні банки	1.880.07	97.433.07
Надежності з консорці. договорів	3.181.707.55	Заграничні банки		269.845.32
Надежності	1.733.173.21	Річні рахунки		108.554.88
Річні рахунки	474.489.31	Заставні листи		27.089.78
Гіпотечні позички	1.615.078.58	Непіддані купони заст. л.		29.583.11
Гіпотечні відсотки	198.584.88	Відсотки за р. 1937		156.165.42
	43.617.06	Зиск		
	10.006.555.45			10.006.555.45
Гарантії	29.785.32			
Інвентарі	44.113.97			

РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Доходи з наданості

Річні

Зиск з р. 1936

Побрані відсотки і провізії

Д